

NOV

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

Concept jaarverslag 2023 (Bijlage 2)

Inhoud

01. Inleiding, bestuur en dank	3
02. Cijfers, bureau & eigen media.....	6
03. #Meedoen: Vrijwillige inzet door azc-bewoners en statushouders	12
04. Helpen werven: Expedities Nieuwe Gezichten	15
05. Good Busy met medewerkersvrijwilligerswerk	17
06. Good Work: Samenwerken met bedrijven	20
07. Lobby: Met de juiste instelling kan het anders	22
08. Samen Ouder Worden.....	24
09. Maatschappelijke Diensttijd (MDT)	27
10. BestuurdersCentraal	29
11. Nationale Vrijwilligersprijzen 2023	33
12. Preventie grensoverschrijdend gedrag bij vrijwilligersorganisaties.....	36
13. Wet- & regelgeving.....	41
14. Vrijwillige inzet en de sociale basis.....	43
15. Meer en anders Vrijwilligen; duurzaam organiseren van vrijwillige energie	45
16. Kennisboostweek Vrijwilligerswerk	47
17. Zelfevaluatie en NOV-keurmerk Vrijwillige Inzet Goed Geregeld	48
18. Landelijk Overleg Vrijwilligersorganisaties in de Zorg (LOVZ)	50
19. Netwerk Ondersteuning Vrijwillige inzet (NOVi)	52
20. Internationale netwerken	54
21. Onderzoek & wetenschap	56

01. Inleiding, bestuur en dank

De armslag die NOV in 2022 kreeg, was hard nodig in 2023. Het was een politiek bewogen jaar. Het bestuur van Vereniging NOV kwam in 2023 op volle sterkte. Niet alleen qua aantal, maar ook in de samenstelling, zodat vrijwilligers in Nederland een optimale vertegenwoordiging krijgen.

Impressie 2023

[Joost van Alkemade](#) Hier wil ik graag een samenvattende impressie van 2023. Doe jij een voorzetje?

Bestuurssamenstelling

Aantal bestuursvergaderingen: 7

Algemene LedenVergaderingen: 2

Bestuursleden: 9 personen

Het bestuur is op volle sterkte gekomen met negen bestuursleden. Op de ALV in juni werden [Nora Kasrioui](#) en [Hanneke Westermann](#) verkozen. Het bestuur stuurt op de samenstelling vanuit het perspectief van diversiteit. Hierbij zijn bestuursleden deels actief in vrijwilligersorganisaties of vrijwilligers ondersteunende organisaties, hebben ze verschillende maatschappelijke expertises en achtergronden (Overheid, bedrijfsleven, onderwijs, bewonerscollectief), maar ook verschillende culturele achtergronden en. In het najaar is de werving gestart voor de functie van de directeur vanwege de komende pensionering van Joost van Alkemade. In januari is de procedure succesvol en met algemene instemming afgerond met de aanstelling van Laila Ait-Baali per 1 maart 2024.

Activiteiten bestuur

Het bestuur heeft zeven keer vergaderd, waarvan tweemaal in aansluiting op de ALV. Het bestuur geeft inhoud en verantwoording aan de vaste verenigingsonderwerpen in de beleids/werkplan- en begrotingscyclus. Het bestuur geeft daarnaast richting aan de inhoudelijke programmering van de ALV's. Agendapunten waren verder:

- Actualisering van de eerdere meerjarenstrategie van NOV. Gekozen is een traject te doorlopen om de visie van NOV opnieuw te richten en formuleren. Inspiratie is verkregen door de uitwisseling met Paul Reddish, CEO of Volunteering Matters in de UK met hun 'Vision for Volunteering'. Aspect is de breedte waarin vrijwilligerswerk organisatorisch uitvoering krijgt. Van de onderlinge staat/buurtgerichte appgroep tot de hele infrastructuur zoals die in de sport. Waar ook daar onderling georganiseerde verbanden zijn in wielersport en voetbal tot de topsport bij NOC*NSF. Hoe blijven we deze verscheidenheid goed bedienen? Het plan van aanpak is opgesteld en in 2024 start het traject met een twintigtal interviews met de diversiteit van vrijwilligersorganisaties en enkele stakeholders.
- Ontwikkeling van de grote meerjarenprogramma's van NOV in het licht van lobby naar de Tweede Kamer en de diverse departementen.
- Inzet van NOV in de lobby naar de politieke partijen met hun verkiezingsprogramma's '23.
- Profiel, werving en selectie vacature directeur.

Inhoud Algemene LedenVergadering

Naast de begrotings- en werkplancyclus met daarin de controle van het bestuur en het mede sturing geven aan de activiteiten voor het daarop volgende jaar, stonden er ook twee maal inhoudelijke thema's op de agenda. In juni een consultatie over de vijf actielijnen in het nieuwe meerjaren programma met de titel Meer en anders Vrijwilligen. Deze actielijnen zijn gericht op het versterken van de organisatie van vrijwilligers in ons werkveld. Toekenning van de subsidie voor dit programma is pas in januari 2024 definitief van VWS verkregen.

In de novembervergadering, twee dagen na de Tweede Kamerverkiezingen was er de inleiding van Hans Boutellier (Bijzonder hoogleraar Polarisation & Veerkracht, VU Amsterdam en adviseur Verwey-Jonker Instituut). Titel: Sociale spanningen en perspectieven. Ondertitel: Is er sprake van een kantelpunt naar een neosociale politiek, met een perspectief op onderlinge solidariteit? Vervolgd met verdere bespreking in vier dialooggroepen.

De twee bestuursleden Jan Dirk Gardenier en Robèrt Feith werden herbenoemd voor een tweede periode van drie jaar.

Samenstelling bestuur in 2023

Marianne Besselink voorzitter, Robért Feith penningmeester en de leden Jan Dirk Gardenier, Peter van der Aart, Max van Tongeren, Erwin van Asselt. Bianca Talen en vanaf de benoeming Nora Kasrioui en Hanneke Westermann.

Dank (want we kunnen het niet zonder jou!)

Vereniging NOV dankt in de eerste plaats alle leden voor de samenwerking, het delen van expertise en onderlinge uitwisseling. De tijdens het Nationaal Jaar gelanceerde Kennisboostweken met een brede programmering van onderwerpen in digitale webinars van een uur, bieden leden hun expertise aan anderen. De leden maken Vereniging NOV! Naast de leden willen we zeker ook alle financiers, partners en vrijwilligers bedanken. Ook zij hebben in hoge mate bijgedragen aan wat we in 2023 hebben gedaan en bereikt. Speciaal willen we de leden van de vaste netwerken van NOV noemen: Wet- & regelgeving, LOVZ, Lobby, NOVI, maar daarnaast zeker ook het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in hun coördinerende rijksfunctie, Ministerie van OCW met het Kernteam MDT, Ministerie van Justitie en Veiligheid o.a. voor VOG's maar ook voor de inzet op het terugdringen regeldruk, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor #Meedoen en de match tussen MDT en #Meedoen. Ministerie van Binnenlandse Zaken, VNG, MKB Nederland/VNO-NCW, SCP,CBS, LSAbewoners, Goede Doelen Nederland/NLFL, DNB, NVB, WO=MEN, Partin, FIN, Pharos, COA, Oranje Fonds, Kansfonds, VSBfonds, Katalys (eerder KNHM), NJi, Vilans en Movisie, Universiteit voor Humanistiek, Erasmus Universiteit (RSM Lucas c.s.), VU Werkgroep Filantropische Studies, Tilburg University, Kwinkgroep, Victor Advocaten, de adviseurs in het Goed Geregeld netwerk, Adviseurs VITA netwerk, Adviseurs Gratis VOG, DNA, Doeldenker, Nomadeadvies, onze vrijwilligers Cees van den Bos en André Hudepohl, Jolieke Schroot, NOC*NSF, Mett Community en de vele, vele andere mensen die ergens een bijdrage hebben geleverd.

02. Cijfers, bureau & eigen media

Hoeveel leden heeft Vereniging NOV nu eigenlijk? Hoeveel mensen bezoeken onze websites? Hoe zit dat met die sociale media van de vereniging? En wat waren de inkomsten en de uitgaven?

Ledenmutaties

Begin van het jaar 2023 hadden we 368 leden. Er zijn in de loop van 2023 11 nieuwe leden bijgekomen en 7 leden hebben opgezegd. De redenen voor beëindiging van het lidmaatschap waren:

1. Fusie, overname of opheffing
2. Geen gebruik maken van het lidmaatschap
3. Niet voldoen van de contributie.

Leden per	01-01-2022	01-01-2023	01-01-2024
Categorie:			
Vrijwilligersorganisaties	135	135	138
Vrijwilligerscentrales	143	143	145
Sportbonden	89	89	89
Aspirant-leden	1	1	0
Totaal:	368	368	372

Bureaubezetting

Met de bestuursleden, de vrijwilligers, de tijdelijke projectmedewerkers en de vaste medewerkers bestond het team uit 36 personen.

Het Platform Vrijwillige Inzet

In 2023 is alles gegroeid, het aantal bezoekers, aantal paginaweergaven en het aantal communityleden.

wat / in het jaar	2023	2022
Bezoekers	282.668	226.199
Paginaweergaven	929.593	631.927
Communityleden	6.947	5.842

In de top 10 van meest bezochte pagina's staan de vertrouwde pagina's als homepage, zoek vrijwilligerswerk, vrijwilligersvergoedingen, vrijwilligerstesten, In veilige handen. De Checklist WBTR zakt buiten de top 10, is nog steeds een veelbezochte pagina. Nieuw in de top 10 zijn de pagina's van de vrijwilligersprijzen 2023. In 2022 werd de website van de vrijwilligersprijzen extern gehost. Wat ook wel opmerkelijk is: een nieuw wachtwoord instellen staat in de top 10. Dit hangt mogelijk samen met de vele nieuwe gebruikers naar aanleiding van de de trainingen van de adviseurs Sociale Veiligheid, en wellicht ook voor het aanmelden voor andere activiteiten.

2023	Top 10 bezochte pagina's, paginaweergaves:	2023 aantal	2022 aantal	2022 positie
1.	Homepage	63.120	65.162	1.
2.	Zoek vrijwilligerswerk lokaal	38.715	40.301	2.
3.	Zoek vrijwilligerswerk	33.315	30.649	3.
4.	Wet- & regelgeving dossier en inzicht Vrijwilligersvergoedingen	12.910	24.441	4.

5.	Vrijwilligersprijzen 2023	15.678	nvt	-
6.	Vrijwilligersprijzen 2023 aanmeldingen	12.855	nvt	-
7.	Landelijke bemiddelingssites	12.127	14.495	5.
8.	Vrijwilligerstesten	11.738	11.932	6.
9.	Agenda	9.271	8.879	8.
10.	Nieuw wachtwoord	8.092	1366	56.
11.	In veilige handen	7.874	8.879	9.
12.	Thema Werven van vrijwilligers	6.873	7.402	10.
16.	Checklist WBTR dossier en inzicht	5.159	9.662	7.

Per Platformonderdeel totaal	Paginaweergaven 2023	Paginaweergaven 2022
Thema's totaal	132.041	137.302
Agenda totaal	48.516	31.022
Nieuws totaal	31.198	29.517
Over NOV totaal	30.959	24.240
Open forum totaal	8.370	8.151
Zoekvrijwilligerswerk totaal	159.998	127.608

Andere websites

- [VrijwilligeInzetGoedGeregeld.nl](#): in totaal 5182 bezoekers in 2023, 282 nieuwe gebruikers
- [VrijwilligerswerkAcademie.nl](#): in totaal 10.325 nieuwe gebruikers
 - Instructie Verantwoord Alcohol schenken: 8219 certificaten behaald
 - E-learning: Werven van vrijwilligers: online sinds september 2023, 225 cursisten zijn met de cursus bezig geweest

Social Media

Facebook-pagina	volgers
Vereniging NOV	924
Vrijwilligersprijzen	3000
Samen Ouder Worden	238
Twitter / X	
Vereniging NOV	XXX
Nationale Vrijwilligersprijzen	XXX
Samen Ouder Worden	106
LinkedIn	
Groep Vrijwilligerswerk	1395
Bedrijvenpagina NOV	1889
Bedrijvenpagina Good Busy	1024
Bedrijvenpagina Samen Ouder Worden	492

Inkomsten en uitgaven 2023

De realisatie van 2023 laat een positief resultaat zien van € 184.405,-. Het positief resultaat wordt voor een groot deel veroorzaakt door lagere personeelskosten en door hogere subsidiebat en overige baten. De gerealiseerde personeelskosten geven een wat vertekend beeld ten opzichte van de begroting van 2023, omdat na de vaststelling van de begroting van 2023 nog een aantal projectsubsidies definitief zijn geworden, waardoor de personeelskosten automatisch hoger uitkomen, maar dus ook de subsidiebat en de projectkosten. Al met al zijn de personeelskosten € 51.000,- lager uitgekomen dan vermeld in de *aangepaste* begroting die tot stand kwam na het ontvangen van de definitieve beschikking van #Meedoen 23 en Good Busy en doordat pas in maart een definitief akkoord werd ontvangen op het verhoogde budget van de instellingssubsidie, waarna pas in september vacatures konden worden ingevuld. Deze aangepaste begroting viel € 436.000,- hoger uit dan de vastgestelde begroting in de ALV van november 2022, maar ook deze aangepaste begroting veranderde in november weer door het definitief worden van de projecten Samen Ouder Worden 2, Meer en Anders Vrijwilligen en de Nationale vrijwilligersprijzen. De subsidiebat en zijn hoger uitgekomen dan begroot door een ontvangst van de OVA-gelden van € 39.000,- in november 2023.

De overige baten zijn € 27.000,- hoger uitgekomen dan begroot doordat de rente op de spaarrekening van een negatieve rente naar een positieve rente ging en we dus een positieve renteopbrengsten hadden van € 9.000,-. De overige baten zijn ook hoger uitgekomen doordat we € 17.000,- meer contributieopbrengsten hebben ontvangen door de indexering van de contributietarieven en door een vernieuwde indeling van de organisatie categorieën.

Het totaal aan baten bedroeg in 2023 € 2.861.190,-
Het totaal aan kosten bedroeg in 2023 € 2.675.724,-
Het totaal aan financiële lasten bedroeg in 2023 € 1.061,-

Baten	2023
Subsidiebaten	€ 2.460.362
Giften en baten uit eigen fondsenwerving	€ 176.628
Overige baten	€ 224.200
Waarbinnen contributies € 177.040	
Totaal	€ 2.861.190
Lasten	2023
Organisatie-/ accommodatie-/bestuurs- en rentekosten	€ 164.607
Personeelskosten	€ 896.846
Activiteits- & projectkosten	€ 1.615.332
Totaal	€ 2.676.785

Het positief resultaat zal, na instemming van de ALV, als volgt worden verdeeld:

1. Er zal een nieuwe bestemmingsreservering worden gevormd voor upgrade platform en naamgevingstraject en logo NOV. Hier voegen we een bedrag aan toe van € 65.000.
2. Een bedrag van € 19.405 zal worden toegevoegd aan de algemene reserve om zo weer op het saldo te komen van 2021 na de eerdere onttrekking van het negatieve saldo van 2021.
3. Door het positieve resultaat zal er dit jaar een toevoeging plaatsvinden aan de Continuïteitsreserve van € 100.000. Daarmee komt deze reserve (= weerstandsvermogen) uit op een bedrag van € 329.671. Deze reserve is dan gelijk aan 31,3% van de vaste lasten, doel is 33%.

N.B. De ALV heeft op 24 november 2018 ingestemd met de beleidslijn om toe te werken naar een weerstandsvermogen van 33% van de vaste lasten van het NOV-bureau (personeelskosten, accommodatiekosten en organisatiekosten), zodat deze lasten altijd vier maanden doorbetaald kunnen worden.

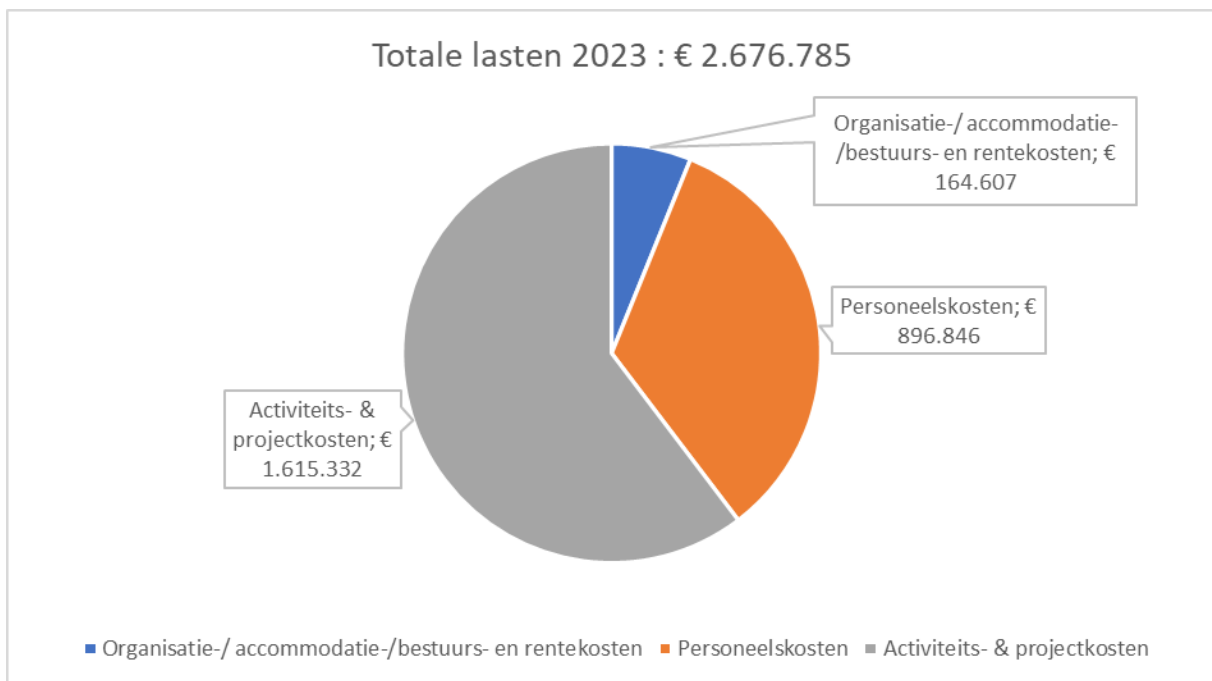
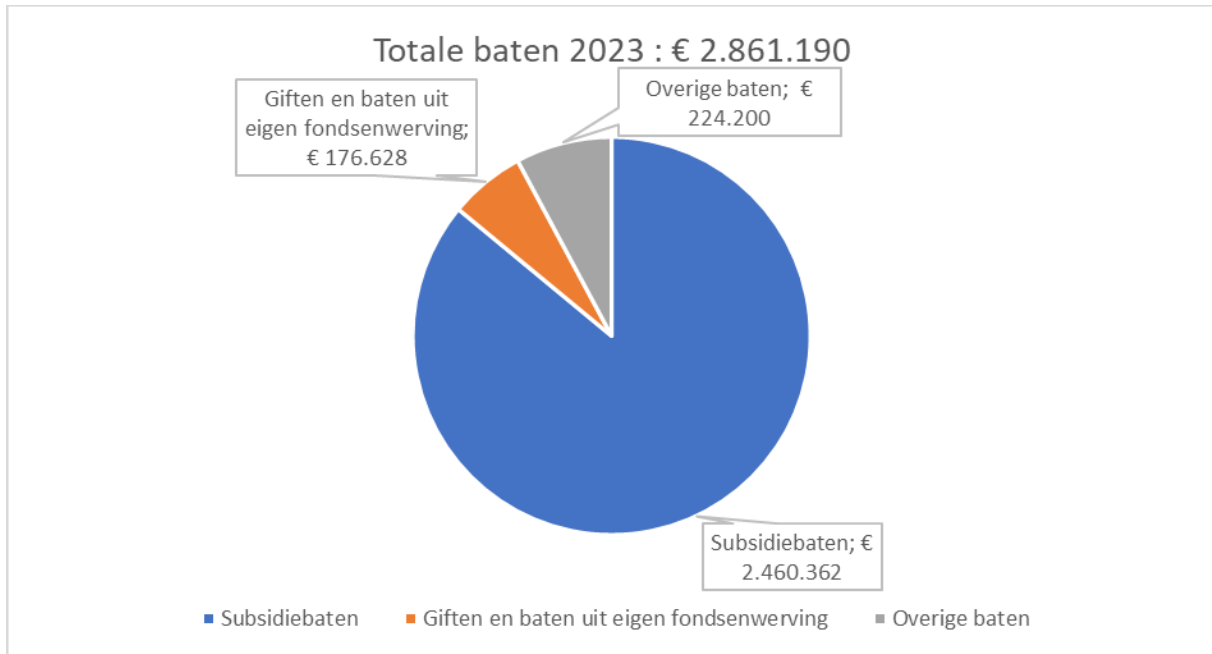

Foto bij dit verslag: [#100verhalen: Judy, Mary en Clarie in het pakhuis](#)

03. #Meedoen: Vrijwillige inzet door azc-bewoners en statushouders

In 2023 heeft Vereniging NOV zich samen met het COA (Centraal Orgaan voor de opvang van asielzoekers) ingezet om participatie en integratie van nieuwkomers op asielzoekerscentra te bevorderen. Dat doen zij door samen te werken in het programma #Meedoen.

Door de persoonlijke contacten met de vrijwilligerscoördinatoren en de contactpersonen binnen hun netwerk van maatschappelijke organisaties weet de centrale én plekken te creëren én een goede match te maken aansluitend op de interesse of mogelijkheden van de azc-bewoner. In 2023 ontving het programma #Meedoen subsidie vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om #Meedoen te bekostigen.

In een rechtvaardige samenleving mag je afkomst nooit je toekomst bepalen. Integratie is daarom van essentieel belang voor zowel mensen zelf als de Nederlandse samenleving. Succesvolle integratie vereist zowel het nemen van eigen verantwoordelijkheid, als een samenleving die iedereen de kans biedt zijn talenten te ontplooien. Meedoen dus. Door de taal te leren, aan het werk te zijn, actief deel te nemen aan onze samenleving en de fundamentele vrijheden en gelijkheden – verankerd in onze Grondwet – te respecteren. (Tekst uit het Coalitieakkoord Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst, Coalitieakkoord 2021 – 2025 VVD, D66, CDA en ChristenUnie: 30.)

In Nederland zijn 38 van de circa 200 asielzoekerscentra voorzien van een Meedoenbalie. Meedoenbalies zijn informatiepunten waar medewerkers nieuwkomers informeren en stimuleren om actief deel te nemen aan activiteiten binnen en buiten het centrum. Door inloopspreekuren en een gevarieerd aanbod bevorderen de Meedoenbalies op laagdrempelige wijze participatie, taalverwerving, kennismaking met de Nederlandse cultuur en netwerkvorming. Dit draagt niet alleen bij aan het welzijn van bewoners maar creëert ook maatschappelijke meerwaarde door betrokkenheid bij activiteiten en vrijwilligerswerk, waardoor er voldoende kansen ontstaan voor participatie en integratie. De Meedoenbalies worden gerund door een medewerker van het COA en door een medewerker van een vrijwilligerscentrale of welzijnsorganisatie. De vrijwilligerscentrale of welzijnsorganisatie wordt gecontracteerd door Vereniging NOV. De projectleiding wordt gevormd door twee medewerkers van het COA en twee medewerkers van Vereniging NOV.

Inzet vanuit vrijwilligerscentrales en welzijnsorganisaties

De inzet door medewerkers van vrijwilligerscentrales en welzijnsorganisaties is onmisbaar. Zij zijn de verbindende schakel tussen nieuwkomers, vrijwillige inzet in en om het azc en aanbieders van vrijwilligerswerk zoals maatschappelijke organisaties. Er zijn 38 Meedoenbalies die ieder 8 uren per week besteden aan de koppeling van nieuwkomers aan vrijwilligerswerk en aan activiteiten. In 2023 is er bijna 10.000 maal een koppeling gemaakt tussen azc-bewoners, activiteiten en vrijwilligerswerk.

Coördinatie en begeleiding door Vereniging NOV

Samen met Centaal Orgaan opvang asielzoekers (COA) coördineert en ondersteunt Vereniging NOV de medewerkers van de Meedoenbalies. In totaal zijn er ongeveer 120 medewerkers betrokken bij de 38 Meedoenbalies. Zij worden bijgestaan door talloze vrijwilligers. De medewerkers van COA worden door het COA begeleid, terwijl medewerkers van vrijwilligerscentrales en welzijnsorganisaties door Vereniging NOV worden gefaciliteerd. Nieuwe medewerkers krijgen een uitgebreide *onboarding* zoals instructies, handboeken en webinars. Alle medewerkers delen hun ervaringen en kennis en krijgen informatie tijdens tweemaandelijks werkochtenden. In het najaar van 2023 is er met medewerkers van alle Meedoenbalies een evaluatie- en ontwikkelgesprek gevoerd. Vereniging NOV overlegt tweewekelijks met COA en periodiek met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). In deze gesprekken wordt de voortgang besproken van #Meedoen en ontwikkelingen gedeeld. Verder is er jaarlijks bestuursoverleg tussen NOV en COA. NOV neemt, ter bevordering van kennis en het vergroten van het netwerk, deel aan studiedagen en netwerkmomenten.

Geholpen door overheidssubsidie

De toegekende subsidie vanuit het Ministerie van SZW wordt gebruikt om de Meedoenbalies te bemensen voor 8 uur per week. Er kunnen in totaal echter maar 38 azc's worden voorzien van een Meedoenbalie terwijl er ongeveer 200 azc's zijn met nieuwkomers die zich willen inzetten. In 2023 waren er enkele Meedoenbalies die te kampen hadden met uitval vanwege o.a. ziekte of vacatures. Er zijn uren ingezet voor een pilot. Deze pilot 'vrouwenparticipatie' gaf medewerkers van Meedoenbalies ruimte om extra aandacht te geven aan vrouwelijke azc-bewoners. Vanwege diverse redenen en oorzaken blijft het aantal participerende vrouwen achter bij mannelijke azc-bewoners. Aan het eind van 2023 kon er worden geconstateerd dat deze extra aandacht, geholpen door periodieke uitwisseling van ervaring en een specifieke workshop, heeft geresulteerd in een verbeterde participatie van vrouwelijke azc-bewoners. Voor het jaar 2024 wordt er een subsidie aangevraagd bij fondsen om dit deelproject te continueren.

Lobby

De aanvankelijk eenjarige cyclus van aanvragen en verkrijgen van subsidie is in 2023 omgezet in een structurele subsidie tot en met 2027. Het is fijn dat er voor 38 Meedoenbalies deze zekerheid is. Tegelijkertijd zijn er vele azc's die ook graag zouden deelnemen aan #Meedoen. Op sommige plaatsen zijn zogeheten Meedoenbalies-light actief. Bij de Meedoenbalies-light is er geen structurele financiering en ook geen landelijke uitwisseling van kennis en ervaring. Vereniging NOV en het COA blijven zich inzetten via lobby om te ontwikkelen van 38 naar 60 Meedoenbalies. Om #Meedoen bij een groter publiek bekend te maken en zeker ook onder politici, is een fraaie [verhalenbundel](#) gemaakt. Hierin komen nieuwkomers als ervaringsdeskundigen aan het woord en geven een inkijkje in hun motieven en in hun ervaringen met vrijwilligerswerk.

Hieronder een overzicht van activiteiten waar de bewoners van het azc via de Meedoenbalie bij hebben geholpen of deelnemer waren.

Foto: de tekening is gemaakt door een azc-bewoner te Almelo.

04. Helpen werven: Expedities Nieuwe Gezichten

In het Nationaal Jaar 2021 is er extra ingezet op het inspireren en praktisch ondersteunen van vrijwilligersorganisaties in het anders weten te organiseren, waardoor er nieuwe groepen vrijwilligers actief zijn aangesproken. In 2023 is het programma met extra producten afgesloten.

Kengetallen

- 207 expeditieleaders opgeleid
- Uitgave Jam Culture Spel
- Wervingstips in 5 pagina's met 15-20 items per thema
- 96 kennisboostsessies georganiseerd met meer dan 3000 deelnemers
- Doorzet in gratis E-learning

Expeditiebegeleiders

Via een train de trainer zijn 207 expeditiebegeleiders opgeleid. Deze zijn in hun eigen stad, regio of afdelingen binnen hun landelijke koepelorganisatie de lokale organisaties weer gaan trainen. Van die trainersgroep is ongeveer een derde de expedities uit gaan voeren volgens de opzet. Het andere deel is gegaan voor het toepassen van de training in de bestaande context van advies en in losse trainingen. Eenzesde van de trainers heeft uiteindelijk de inhoud niet ingezet doordat ze van functie veranderden of bijvoorbeeld uitvielen door ziekte.

Het Jam Culture Spel

Aan het vergroten van het bewustzijn van de eigen organisatiecultuur heeft het Jam Cultures Spel een krachtige bijdrage geleverd. Niet alleen in de expedities, maar ook daarbuiten en ook nog via de speciale Jam Cultures speltrainingen is het gesprek hierover verder aangezet.

Kennisdelen en de Kennisboostweken

Op het Platform Vrijwillige Inzet zijn er 5 speciale wervingspagina's gekomen met algemene wervingstips. Gemiddeld zijn er zo'n 15-20 bijdragen te vinden per thema en deze pagina's vormen de top 10 van meest bezochte pagina's van het platform, met gemiddeld zo'n 1300 geregistreerde views per item en enkele goeie uitschieters naar boven. Er zijn totaal 2 keer per jaar t/m november 2023 [96 kennisboostsessies georganiseerd](#) met meer dan 3000 deelnemers. De Kennisboostweek Vrijwilligerswerk is nu opgenomen in het vaste aanbod van NOV.

E-learning en Design Thinking als doorzet

In plaats van een expeditie-logboek als 'gedrukt naslagwerk' is een E-learning ontwikkeld die gratis beschikbaar is voor iedereen die met vrijwilligers werkt. Deze E-learning is te vinden op www.vrijwilligerswerkacademie.nl. De methode van Design Thinking heeft minimaal de helft van de expeditiebegeleiders deze andere manier van werken ook doen laten omarmen. Er zijn zelfs mensen zich in dit gedachtengoed gaan specialiseren en verder gaan leren. We hebben totaal zeven intervisiebijeenkomsten georganiseerd, waarvan twee live.

De zelfevaluaties en doorzet in het NOV-keurmerk Goed Geregeld

Het aantal zelfevaluaties is van 700 gebruikers naar 1259 gebruikers gegroeid. De binnen NOV actieve tachtig Goedgeregeld-adviseurs hebben ook de langlopende trajecten begeleid en meer dan de helft heeft de meta-expeditie gevolgd. Werving van vrijwilligers is een onderdeel van het NOV-keurmerk Vrijwillige Inzet Goed Geregeld en een aantal organisaties zijn het uitgebreide traject ingegaan voor het keurmerk als vervolg van de expedities.

Covid en de bijdrage van fondsen

Hoewel de start van de expedities in de Covidpandemie viel, is er veel resultaat behaald. Hierbij is er extra dank voor de drie fondsen die de uitvoering mogelijk hebben gemaakt: Oranje Fonds, VSBfonds en KansFonds. Ook alle credits voor de programmaleider Jacquélien Willemse.

05. Good Busy met medewerkersvrijwilligerswerk

Met Good Busy wil Vereniging NOV samenwerking tussen bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties stimuleren. Daarbij ligt de focus op vrijwillige inzet van medewerkers. We werken hieraan vanuit drie strategische pijlers: Kennis delen, Verbinden en Agenderen.

2023 was het derde jaar van het programma Good Busy. Het programma streeft ernaar dat bedrijven en haar medewerkers zich als vanzelfsprekend vrijwillig inzetten voor de samenleving door het stimuleren van het aangaan van duurzame partnerschappen tussen bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. We delen de belangrijkste resultaten per pijler.

Agenderen

Bij de 'pijler agenderen' richten wij ons het aangaan van nieuwe verbindingen tussen NOV en stakeholders in het veld van Maatschappelijk Betrokken Ondernemen. We streven naar duurzame verandering bij bedrijfsleven en andere cruciale stakeholders.

- Een sterke troef is onze bevlogen [Adviesraad](#) met leden uit zowel bedrijfsleven als het maatschappelijke werkveld die breed meedenken, hun netwerk ontsluiten en input geven op actualiteit en koers.
- We legden de link tussen medewerkersvrijwilligerswerk en diverse bedrijfsprocessen. En zijn [speciale kennispagina's over HR](#) en over [Social return](#) online gezet. Tevens is er een whitepaper over Social impact in HR beleid en volgen in 2024 nog 2 nieuwe whitepapers.

De Good Busy tools-top 3

Onze populairste tools zijn onze handige toolkits en checklist om direct te starten met medewerkersvrijwilligerswerk in jouw onderneming,

Kennis delen

Good Busy maakt kennis over het thema medewerkersvrijwilligerswerk breed toegankelijk via interviews, het delen van onderzoeken, nationale en internationale kennis en de prettig te lezen *snackables* - kort weergegeven kennis die makkelijk toe te passen is. Het doel van het delen van deze kennis is meer bedrijven helpen om een volgende stap te zetten in de maatschappelijke inzet van medewerkers. Een paar highlights:

- De [Good Busy bibliotheek](#) met de *snackables* is in 2023 meer dan 50.000 keer bezocht.
- Regelmatig organiseert Good Busy Kenniscafés en Masterclasses. Een heel mooie bijeenkomst was die met internationaal spreker en expert, Chris Jarvis. Hij bezocht in februari 2023 Nederland en maakte tijd vrij om een grote groep bedrijven en intermediairs mee te nemen in de transformatieve werking van medewerkersvrijwilligerswerk. En als vervolg hierop organiseerden we ook een online [workshop](#).
- Het onderzoek Geven in Nederland van de VU komt in 2024 met een special over medewerkersvrijwilligerswerk. Samen met een klankbordgroep van bedrijven hebben we dit voorbereid. Het onderzoek is in juni 2023 uitgezet onder bedrijven en relaties van Good Busy. Vier masterstudenten hebben onderzoek gedaan naar medewerkersvrijwilligerswerk.

Snackables 50.000
Keer bezocht in
Good Busy bibliotheek

Verbinden

Een kleine team moet creatief zijn om grote groepen te bereiken. Onze sterke troef daarin is het aangaan van slimme samenwerkingen. Niet alleen met bedrijven, maar ook met organisaties en initiatieven zoals MKB Nederland/VNO-NCW, Netwerk NVP voor HR professionals en de Inspirators Socials Impact. Hieronder delen we een paar mooie resultaten die deze inspirerende samenwerkingen opleveren:

- Meer zichtbaarheid voor medewerkersvrijwilligerswerk op diverse podia. Zo waren we onder andere als spreker aanwezig op het Nationaal Sustainability Congres en verzorgden we een Keynote op de Landelijke Kenniskring Social Return.
- Good Busy wijst bedrijven graag de weg naar organisaties die aanbod hebben voor bedrijven. Deze vind je op de [Wegwijzer](#). In 2023 zijn meer dan 60 nieuwe aanbieders toegevoegd en is er daarmee ook een bredere dekking over heel Nederland.

Meer weten of vragen?

Kijk op www.goodbusy.nu of mail ons op goodbusy@nov.nl

06. Good Work: Samenwerken met bedrijven

NOV is in 2022 gestart met het programma Samenwerken met bedrijven voor maatschappelijke organisaties en vrijwilligerscentrales onder de naam Good Work. In 2023 heeft Good Work meer organisaties bereikt en haar aanbod uitgebreid.

We richten ons als Vereniging NOV vooral op de M van mensen; de inzet van medewerkers van bedrijven binnen het vrijwilligerswerk. Dit kan met bijvoorbeeld extra handen en of aandacht, maar ook door het inzetten van hun specifieke kennis en expertise.

Good Work en Good Busy

Good Work is gestart naast Good Busy, de plek waar betrokken bedrijven met elkaar in contact kunnen komen en handige tools en inspiratie kunnen vinden over goed doen met medewerkers/vrijwilligerswerk. Good Work richt zich specifiek op organisaties van en met vrijwilligers en vrijwilligerscentrales.

Hierbij een impressie van wat Good Work in 2023 heeft bewerkstelligd:

- Circa 125 organisaties op de lijst.
- 2 Live events met circa 60 deelnemers.
- 4 Live NLIM (netwerk intermediairs) mede georganiseerd samen met Good Busy.
- 5 Online sessie gehouden bij (kennis) events.
- 2 Online sessies over hoe en wanneer je bedrijfsrelaties kunt bedanken en in het zonnetje kunt zetten.

Ook op het Vrijwilligerscongres in de provincie Overijssel heeft Good Work zo'n 50 organisaties mogen inspireren over het belang van samenwerken met bedrijven, net als op een groot congres van Goede Doelen Nederland. In 2024 gaat Good Work hier mee door/

Divers publiek

De diversiteit onder de deelnemers is groot. Het gaat om organisaties die net beginnen met samenwerken met het bedrijfsleven tot ver gevorderden. Door het aanbieden van online sessies bieden we (nieuw geïnteresseerde) organisaties op een laagdrempelige manier de mogelijkheid om kennis te maken met het Good Work en brengen we organisaties met elkaar in contact.

Daarnaast betrekken we experts om verdiepende kennis en kunde te delen op specifieke onderwerpen. Goede voorbeelden zijn bijvoorbeeld een sessie over het organiseren van een succesvolle Beursvloer, het formuleren van een krachtige kernboodschap en het maken van een Ambitieplan om te gaan samenwerken met bedrijven.

07. Lobby: Met de juiste instelling kan het anders

Wat iedereen wist, werd in 2023 met onderzoek aangetoond; regeldruk voor het vrijwilligerswerk is onnodig groot. Overheden kunnen en moeten anders omgaan met maatschappelijk kapitaal dat mensen om niet inzetten. Parallelen met andere sectoren zorgen voor een gestage maatschappelijke verandering.

Sira-rapport regeldruk

Juni 2023 stuurde de staatssecretaris van VWS en de minister voor Rechtsbescherming het begin 2023 opgeleverde rapport van Sira Consulting over regeldruk eindelijk naar de Tweede Kamer. Vereniging NOV en andere brancheorganisaties waren uitgenodigd voor een overleg over de mogelijke implicaties en vervolgacties.

In de beantwoording van Kamervragen gaven de bewindspersonen aan dat:

- het niet de bedoeling is dat regeldruk ten koste gaat van het maatschappelijke rendement van organisaties;
- de regeldruk voor vrijwilligersorganisaties kan worden verminderd als er een betere politieke afweging plaatsvindt;
- het niet zonder meer mogelijk is om specifiek regels en wetten te schrappen voor vrijwilligersorganisaties, maar dat ze kijken waar regels en wetten en/of de uitvoering vereenvoudigd kan worden;
- ze bereid zijn om in de EU voorstellen te doen als er veelbelovende voorstellen komen uit hun onderzoek naar waar regelgeving aangepast zou moeten worden om beter aan te sluiten bij de leefwereld van vrijwilligers.

Voor het kerstreces moest er een plan van aanpak vanuit de overheid liggen. Dat is de overheid niet gelukt. Mede vanwege de verkiezingen was er binnen de sector een sterke angst dat ook dit rapport weer langzaam in de la zou verdwijnen.

Campagne Stop Regeldruk

Om te voorkomen dat het onderzoek in de la terecht zou komen, is de campagne Stop Regeldruk ontwikkeld in samenwerking met vele leden en partners. De campagne geeft aan wat de problemen zijn, hoe ernstig die zijn en wat eventuele oplossingen zijn voor een deel van de problemen, opgesplitst in verantwoordelijkheden voor de Rijksoverheid en voor gemeenten. De campagne is te vinden op www.stopregeldruk.nl. Hieronder staat de hoofdfilm van de campagne die in 7 minuten het verhaal samenvat. Hier vind je [een startpost op LinkedIn](#).

08. Samen Ouder Worden

2023 stond voor het programma Samen Ouder Worden in het licht van het afsluiten van de eerste fase van het programma en het opstarten van de tweede fase van het programma.

We hebben met veel enthousiasme de eerste fase van het programma Samen Ouder Worden succesvol afgerond. Op 13 april hebben we samen met diverse stakeholders een boeiende Verkenning op Sociaal Pensioen georganiseerd, gevolgd door een landelijk 'oogstfestijn'. Minister Helder was aanwezig, en we hebben met trots teruggeblikt op ruim vier jaar Samen Ouder Worden, waarbij waardevolle inzichten werden gedeeld tijdens de deelsessies. Tijdens deze bijeenkomst hebben we tevens het E-book 'Nooit te oud om te beginnen' gelanceerd, en aan het einde van 2023 hadden meer dan 3300 mensen dit e-book al gedownload.

In het voorjaar van 2023 hebben we intensief samengewerkt met het ministerie van VWS en de partners van het programma om een gedegen programmavoorstel voor de tweede fase te ontwikkelen. We bevonden ons in een dynamische fase, waarin we zowel de inhoudelijke als financiële afronding van de eerste fase (2018-2023) realiseerden, alsmede voorbereidingen troffen voor een soepele overgang naar de tweede fase (2023-2026) die gepland staat voor oktober 2023.

E-book 'Nooit te oud om te vergeten'

Het programma Samen Ouder Worden (2018-2023) leerde ons anders kijken naar ouderen. Door op 35 plekken in Nederland te experimenteren, realiseerden de programmamedewerkers, samen met lokale samenwerkingspartners, activiteiten, maar vooral veel nieuwe inzichten en coalities.

Deze inzichten zijn verwerkt in e-book vol met praktische voorbeelden, tools methodieken en handvatten. Wij hopen dat onze inzichten inspireren om met een andere blik naar de kracht van ouderen te kijken.

In het e-book staat meer informatie over het ontwikkelproces van Samen Ouder Worden én een selectie uit de rijke oogst van de lokale trajecten en de vruchten die de landelijke partners ervan hebben geplukt. We vertellen over wat er lokaal concreet gebeurd is – met ouderen, met samenwerkingspartners en binnen het programma – en delen daarnaast methodieken, tools en kennis.

[Download het e-book hier \(11MB, pdf\).](#)

Speciale uitgaven

2023 hebben we eveneens benut voor te schrijven aan een aantal speciale edities. In het najaar van 2023 zagen twee speciale edities het licht: Lokaal Samenwerken en Vrijwilligersinitiatieven als waardevolle ontmoetingsplekken.

Lokaal Samenwerken

De speciale uitgave Lokaal Samenwerken biedt een leidraad voor iedereen die duurzame lokale samenwerking wil opstarten of versterken. Naast redenen om samen te werken, wordt beschreven hoe vitaal samenwerken op gang komt en hoe dit kan worden geborgd.

In de uitgave staan drie mogelijke routes en elf werkzame elementen die kunnen worden ingezet voor een succesvolle samenwerking. Vanuit de literatuur en de praktijk hebben we 16 ingrediënten gefilterd die gebruikt kunnen worden om bestaande samenwerkingen te evalueren en te versterken en of als basis voor nieuwe samenwerkingsverbanden. De uitgave staat vol met praktijkvoorbeelden uit het ontwikkel- en leerprogramma Samen Ouder Worden en hulpmiddelen.

Download de special [Lokaal samenwerken, speciale uitgave Samen Ouder Worden oktober 2023](#)

Vrijwilligersinitiatieven als waardevolle ontmoetingsplekken

In dit boek staat het antwoord centraal op de vraag wat vrijwilligersinitiatieven tot waardevolle ontmoetingsplekken maakt. Laurine Blonk deed er onderzoek naar.

Keer op keer bevestigt onderzoek de expertise waarmee vrijwilligersinitiatieven specifieke verbindingen tot stand brengen en ondersteunen. Hoe ze dat doen, lees je in deze uitgave. Deze publicatie is in november 2023 aangeboden aan demissionair minister Conny Helder en is door het werkveld goed ontvangen.

[Download de publicatie Vrijwilligersinitiatieven als waardevolle ontmoetingsplekken \(pdf\)](#)

De tweede fase

We geven ook in de tweede fase opnieuw uitvoering aan 26, merendeels nieuwe lerende praktijken (lokale trajecten). Daarnaast gaan we de potentie van het programma vergroten door het organiseren van lerende netwerken.

We werken in de tweede fase van het programma aan de volgende actielijnen:

- Aansluiten bij de wensen en behoeften van een heterogene groep ouderen.
- Intergenerationeel contact
- Versterken van de rol van vrijwilligers
- Samenspel tussen informele en formele zorg

Belangrijke thema's zijn: zingeving, diversiteit en inclusie, Sociaal Pensioen, lokaal samenwerken, verbinden van generaties, digitalisering, betekenisvol contact, eenzaamheid, gemeenschapskracht, collectieve veerkracht

De volgende (vrijwilligers)organisaties geven uitvoering aan het programma: Handjehelpen, Humanitas, KBO-Brabant, Leger des Heils, MantelzorgNL, NPV-Zorg voor het leven, SOMNL, Stichting Present, Stichting Vier het Leven en TijdVoorActie.

09. Maatschappelijke Diensttijd (MDT)

MDT wil iedere jongere in Nederland de kans te geven om een MDT te doen die past bij de levensfase en interesse van een jongere. Talenten ontdekken, nieuwe mensen ontmoeten en iets voor een ander doen, staan daarbij centraal. Ook wordt MDT extra gestimuleerd op specifieke maatschappelijke thema's.

Denk aan eenzaamheid, inburgering en integratie en mentale gezondheid.

NOV draagt graag aan deze missie bij, omdat wij zien dat MDT veel jongeren de kans biedt zich vrijwillig in te zetten en op die manier kennis te maken met het vrijwilligersveld. Een positieve MDT maakt de kans op duurzame vrijwillige inzet van jongeren groter. Daarnaast biedt MDT organisaties de kans kennis te maken met jongeren en zo meer jongerenproof te worden. Vereniging NOV heeft binnen het programmateam MDT de volgende kerntaken:

1. Bieden van expertise, netwerk en vertegenwoordiging van vrijwilligerscentrales en maatschappelijke organisaties binnen het MDT-kernteam.
2. Vrijwilligerscentrales en maatschappelijke organisaties behoefte gericht informeren en faciliteren.
3. Een bijdrage leveren aan het versterken van het MDT-merk.
4. Zorgdragen voor verbinden van MDT met lopende NOV-projecten.
5. Bestuurlijk en strategisch draagvlak van MDT.

Verbindingen leggen

In 2023 heeft NOV een bijdrage geleverd aan het interdepartementaal werken. Op het thema intergenerationeel contact is samenwerking met het NOV-programma Samen Ouder Worden om lokaal bestaande netwerken te verbinden. Op het thema inburgering kreeg een pilot vorm waarbij MDT via #meedoenbalies kansen biedt aan jonge statushouders.

MDT in de politiek

In oktober vond ook het eerste commissiedebat rond MDT plaats. Hierin hebben we input geleverd om de minister goed voorbereid het debat te kunnen laten voeren. Het debat is positief verlopen.

Verschil maken

We zijn betrokken bij De Verschilmakers van het OranjeFonds, waarbij 25 organisaties, die hun huidige vrijwilligersbestand willen verjongen, drie jaar lang intensieve ondersteuning en begeleiding krijgen. Nu jaar twee ten einde is, wordt duidelijk dat deze aanpak werkt. Hieraan is tevens een onderzoek gekoppeld naar de werkzame elementen in het vinden en binden van jongeren als vrijwilliger. Jongeren uit het NJR-jongerenpanel zijn op het zelfde vraagstuk actief: wat hebben maatschappelijke organisaties nodig om jongeren te vinden en binden voor vrijwillige inzet? We hebben een steeds beter inzicht in wat jongeren aan drempels tegenkomen voor en tijdens vrijwillig inzet.

Ondersteuning aan organisaties

Ook zijn we gestart met het onder de loep nemen van de ondersteuning aan organisaties die MDT aanbieden. De gedachte hierachter is dat als we organisaties goed faciliteren dit leidt tot een hogere kwaliteit MDT's, te vertalen in een positieve (eerste) ervaring met iets doen voor een ander. De eerste stap hierin is dat we ervoor hebben gezorgd dat iedere MDT-organisatie een accounthouder krijgt. In 2024 starten we met een breder onderzoek wat organisaties nodig hebben om MDT goed uit te kunnen voeren.

NOV zet in op een verdieping op het thema vrijwilligheid. Scholen zijn steeds vaker betrokken bij MDT-projecten. Dit loopt uiteen van vindplaats voor jongeren tot MDT als geïntegreerd onderdeel van het onderwijsprogramma. Aandachtspunt is de vrijwilligheid van MDT ten opzichte van het verplichtende karakter van het onderwijs. We werken aan een duidelijk kader, waarbij het uitgangspunt is om het vrijwillige karakter van MDT te waarborgen: aansluiten bij de intrinsieke motivatie van jongeren en een opt-out bieden blijven belangrijke spelregels.

Communicatie van de mogelijkheden

We hebben flink ons best gedaan om de subsidieregelingen MDT kort en MDT regulier onder de aandacht te brengen bij een grote groep maatschappelijke organisaties. En maatschappelijke organisaties te helpen om te komen tot een aanvraag. De aanvragen zijn voor beide regelingen flink gestegen.

Qua (netwerk)communicatie zijn we actief betrokken geweest bij voorlichting om MDT onder de aandacht te brengen bij een grote groep organisaties (zowel online als via live presentaties) als ook bij hoe we communiceren met het netwerk. NOV blijft haar rol pakken in het verbeteren van communicatie van en naar netwerk MDT.

10. BestuurdersCentraal

In 2023 zijn in twee Bootcamps van elk vier bijeenkomsten lokale ondersteuningsorganisaties klaargestoomd om te werken met de methodiek van BestuurdersCentraal. Hierbij ligt de focus op het inzetten van kennis en ervaring uit de samenleving om besturen van vrijwilligersorganisaties te ondersteunen.

Gemeenten die nu meedoen

Steunpunten vrijwilligerswerk en andere ondersteuningsorganisaties uit onderstaande gemeenten werken, al dan niet met hulp van het digitale platform www.bestuurderscentraal.nl, aan een lokaal netwerk van ondernemers, onderwijs, overheid en organisaties waarmee zij actieve en vooral gerichte ondersteuning faciliteren voor besturen van vrijwilligersorganisaties:

- Borne
- Cranendonck
- Dalfsen
- Deventer
- Dijk en Waard
- Dordrecht
- Eindhoven
- Haaksbergen
- Hardenberg
- Heeze-Leende
- Hellendoorn
- Hengelo

- Lochem
- Nijverdal
- Ooststellingwerf
- Roermond
- Twenterand
- Valkenswaard
- Voorst
- Westfriesland
- Zwolle

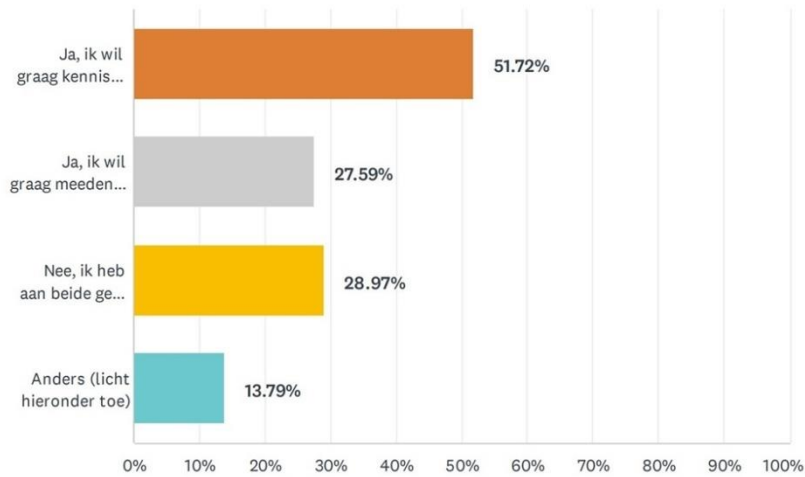
In de praktijk blijkt het opzetten van een netwerk niet altijd eenvoudig, maar wel altijd de moeite waard. Het loont de moeite omdat deze manier van werken echt inzicht geeft in de sterke en zwakke punten van allerlei soorten vrijwilligersorganisaties, er veel gelegenheid wordt gegeven voor onderwijs en bedrijfsleven om lokaal te helpen én omdat het steunpunt vrijwilligerswerk meer *back up* uit de samenleving krijgt.

Onderzoek onder besturen

Vereniging NOV biedt alle deelnemers aan de Bootcamp BestuurdersCentraal de mogelijkheid om een lokaal draagvlakonderzoek onder besturen uit te voeren. Dit onderzoek geeft inzicht in de uitdagingen die besturen zien maar ook in de successen, in welke mate besturen mee willen doen aan een netwerk en kennis willen delen met andere organisaties. Hieronder zie je een paar uitkomsten. Uitkomsten die overigens echt per gemeente verschillen.

V5 Zou je het leuk en nuttig vinden om: kennis en ervaring met andere bestuurders te delen? samen met andere bestuurders en experts mee te denken over een goed ondersteuningsaanbod voor besturen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Beantwoord: 145 Overgeslagen: 0

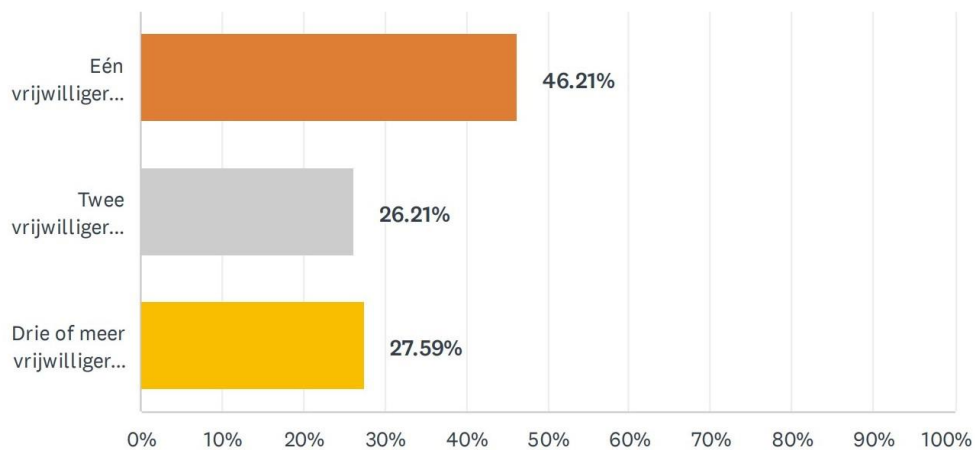
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
Ja, ik wil graag kennis en ervaring delen	51.72% 75
Ja, ik wil graag meedenken over het ondersteuningsaanbod	27.59% 40
Nee, ik heb aan beide geen behoefte	28.97% 42
Anders (licht hieronder toe)	13.79% 20

Enquête BestuurdersCentraal, inzicht in vragen en aanwezige kennis

	KRIJGEN	GEVEN	TOTAAL
Accommodatie	66.00% 33	34.00% 17	50
Communicatie	84.21% 48	15.79% 9	57
Financiën	50.00% 22	50.00% 22	44
ICT	77.36% 41	22.64% 12	53
Management & besturen	52.63% 30	47.37% 27	57
Sociale veiligheid	64.10% 25	35.90% 14	39
Sponsoring & fondsen	91.43% 64	8.57% 6	70
Vrijwilligerscoördinatie	62.22% 28	37.78% 17	45
Vrijwilligers werven	91.78% 67	8.22% 6	73
Wet- & regelgeving	77.78% 35	22.22% 10	45
Verzekeringen	68.57% 24	31.43% 11	35
Projectleiding	37.84% 14	62.16% 23	37
Evenementen	36.96% 17	63.04% 29	46

V2 In hoeveel vrijwilligersorganisaties ben je actief?

Beantwoord: 145 Overgeslagen: 0

11. Nationale Vrijwilligersprijzen 2023

'Wat maakt jouw vrijwilligerswerk zo mooi?' Zo luidde de vraag voor vrijwilligersorganisaties door heel Nederland om in hun deelname vlog voor de Nationale Vrijwilligersprijzen over uit te wijden. Het was duidelijk uit de aanmeldingen dat organisaties goed uit de voeten kunnen met deze vraag.

Zo'n 340 organisaties stuurden een vlog in. Een selectiecommissie selecteerde 6 organisaties om mee te dingen naar de hoofdprijs van € 15.000,-.

Van videoportret naar documentaire

Onze zoektocht naar mogelijkheden om het werk van vrijwilligersorganisaties beter, mooier en interessanter over het voetlicht te krijgen voor een breder publiek heeft geleid naar het idee van een documentaire. Hoe passend om vrijwilligersorganisaties echt in de spotlight te zetten en de rode loper voor ze uit te rollen in een bioscoop waar ze zelf op het witte doek te zien zijn!

Filmmaker Ramon Masius en presentator Bas Westerweel brachten de zes genomineerden gelijkwaardig in beeld en het verhaal dat verteld werd in de documentaire 'Thuis' was hoe zorgen vrijwilligers ervoor dat anderen zich thuis voelen. Of hoe vrijwilligerswerk een thuis is voor vrijwilligers zelf. We rolden de rode loper uit in een bioscoop waar de uitreiking plaatsvond en de documentaire te zien was. Dit simpele format werkte goed en we besloten hierop voort te borduren.

Dit jaar kozen we voor Den Haag om beschikbaarder te zijn voor eventuele politieke bezoekers en de media. In onze keuze voor een locatie proberen we rekening te houden met organisaties die van ver moeten komen. Dankzij de medewerking van Accor Hotels konden we dit jaar enkele vrijwilligersorganisaties een overnachting in een van de vijf beschikbare hotels aanbieden.

Twee onderzoeken

Op verzoek van Vereniging NOV heeft onderzoeksbureau Motivaction een onderzoek uit 2016 herhaald en daarnaast een nieuw onderzoek uitgevoerd. Op de vraag of ze vrijwilligerswerk doen, antwoordt 30 procent van de Nederlanders in 2023 met ja tegen 37 procent in 2016. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) becijfert de deelname aan het vrijwilligerswerk in 2022 op 41 procent van de bevolking 15-plus. Uit een tweede onderzoek van Motivaction met daarin de vraag voor wie mensen zich wel eens vrijwillig hebben ingezet, bleek dat 50 procent dat doet en dan met name voor sportvereniging, eigen buurt, school of zorginstelling. Helemaal interessant is dat bijna zes op de tien Nederlanders aangeeft zich in de toekomst vrijwillig te willen inzetten.

Verwonderzoek ging in 2023 voor een vervolgonderzoek in gesprek met 26 vrijwilligersorganisaties om van hen te horen hoe hun samenwerkingen met de gemeente verloopt. De bevindingen zijn nu openbaar in een rapport getiteld "Botsende grondwaarden: responsieve overheid gezocht!".

Het lijkt erop dat een maatschappelijke druk die op de publieke sector rust onbewust en onbedoeld ook overgedragen wordt op een sector die daar juist van gevrijwaard zou moeten blijven. Dit onderzoek valt ook te lezen als een oproep van vrijwilligersorganisaties aan gemeenten om zich meer op te stellen als een 'responsieve' overheid en minder als een 'presterende' overheid. Gemeenten zouden zich in hun samenwerking met vrijwilligersorganisaties beter kunnen verdiepen in de eigenheid van de organisaties en de intrinsieke waarde van het vrijwilligerswerk. Dat is wezenlijk anders dan de berekende bijdrage van het werk aan het realiseren van beleidsdoelstellingen. In de driehoek van waarden van vrijwilligerswerk (voor de vrijwilliger, voor de ontvanger en voor de samenleving) draait het om balans. In de driehoek van publieke sferen met elk hun dominante waarden (markt, overheid en civil society) draait het om bescherming. Gemeenten kunnen vrijwilligers beschermen door kritisch te kijken naar (impliciete) voorwaarden die ze opleggen aan vrijwilligersorganisaties. Belangrijk punt daarbij is om niet steeds nieuwe voorwaarden op te leggen, zoals gebiedsgericht werken, alleen werken met bewezen effectieve interventies of gezonde kantines voor sportclubs. Ook de gedetailleerde eisen aan interventies en verantwoording zijn vaak niet nodig en werken beknellend. Grote vrijwilligersorganisaties kunnen hun vrijwilligers beschermen tegen deze eisen en verwachtingen van de overheid. Daar slagen ze vaak ook redelijk in. Een succesvolle strategie is de vlucht naar voren: samen met andere vrijwilligersorganisaties de leiding nemen in visieontwikkeling, en de gemeente daarin meenemen. Voor kleine organisaties, die geheel worden geleid door vrijwilligers, is dit moeilijk. Daar heeft de overheid een belangrijkere rol in de bescherming van de vrijwilligers. Zij zou deze organisaties moeten benaderen als 'maatschappelijke vlinders': niet proberen vast te pakken, maar ondersteunen, koesteren en ervan genieten.

Partners

Partners waren het ministerie van VWS, de VNG, LSAbewoners en de Nationale Postcode Loterij.

Side kick voor gemeenteambtenaren

Voor 25 gemeenteambtenaren hebben we een uitwisselingssessie georganiseerd over de vrijwilligerswerkbeleid aan de hand van onderzoek door Verwonderzoek over hoe gemeenten omgaan met dit beleid.

Meer informatie

www.vrijwilligersprijzen.nl

12. Preventie grensoverschrijdend gedrag bij vrijwilligersorganisaties

In Nederland zijn de maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid continu in beweging. Met het in de media komen van misstanden op het gebied van sociale veiligheid is er een groeiende erkenning van het belang van een veilige (vrijwilligerswerk)omgeving.

Een omgeving waarin ieder vrij kan participeren zonder angst voor geweld, intimidatie of discriminatie.

Deze erkenning heeft geleid tot een toenemende focus op preventie, bewustwording en beleidsmaatregelen gericht op het waarborgen van sociale veiligheid in verschillende contexten, waaronder scholen, openbare ruimtes, online platforms én bij vrijwilligersorganisaties.

Daarnaast brengen technologische ontwikkelingen ook nieuwe uitdagingen met zich mee, zoals cybercriminaliteit en online pestgedrag. Het is essentieel dat maatschappelijke en beleidsmatige reacties op deze ontwikkelingen flexibel en adaptief zijn, met oog voor de snel veranderende digitale en sociale landschappen.

In het licht van deze ontwikkelingen blijft het van belang om te investeren in onderzoek, voorlichting en samenwerking om sociale veiligheid te bevorderen als fundamentele pijler van een rechtvaardige en inclusieve samenleving, juist ook binnen de vrijwilligerssector.

Trainingen voor (vrijwillige) Vertrouwens Contact Personen

In 2023 hebben we een opmerkelijke toename gezien in het aantal Trainingen voor (vrijwillige) Vertrouwens Contact Personen. De groeiende vraag naar deze trainingen getuigt van de behoefte aan deskundige begeleiding en ondersteuning binnen vrijwilligersorganisaties.

Hieraan verwant zijn de adviezen die we hebben gegeven aan vrijwilligersorganisaties, maar ook aan gemeenten, m.b.t. collectief geregelde constructies van vertrouwenspersoon/vertrouwenscontactpersoon. Bijvoorbeeld een gemeente die een vertrouwenspersoon beschikbaar stelt voor de vrijwilligersorganisaties in die gemeente, of een vrijwilligerscentrale met een 'pool' vertrouwenscontactpersonen voor alle vrijwilligersorganisaties, begeleid door een vertrouwenspersoon.

Inmiddels zien we meerdere varianten ontstaan en we gaan in 2024 in gesprek met verschillende partijen om ervaringen bij elkaar te brengen.

Inspiratiebijeenkomsten Sociale Veiligheid

We zijn ook in 2023 doorgegaan met de inspiratiebijeenkomsten Sociale Veiligheid die we al een aantal jaren organiseren. Deze bijeenkomsten dienden als bron van ideeën en energie voor vrijwilligersorganisaties, waarbij we een breed scala aan onderwerpen behandelden om hun werk m.b.t. Sociale Veiligheid te versterken en te inspireren, met de focus op preventiemaatregelen, zoals Gratis VOG, Gedragscode, Aanstellen van een Vertrouwens Contact Persoon.

Deelname aan inspiratiesessies leidt vaak tot Aanvragen voor Adviestrajecten (organisatiegerichte trajecten), en/of tot aanmeldingen voor de VCP trainingen of lobby door de vrijwilligersorganisaties bij hun subsidieverstrekkers voor ondersteuning op het gebied van voorkomen van grensoverschrijdend gedrag.

Organisatiecultuur

In 2023 zijn we bij de inspiratiesessies ook ingegaan op het Bespreekbaar maken van grensoverschrijdend gedrag en aandacht voor de Organisatiecultuur. We merkten bij veel vrijwilligersorganisaties dat hier behoefte aan is.

Naast deze initiatieven hebben we ons vanzelfsprekend ook weer gericht op het verzorgen van Adviestrajecten-op maat voor vrijwilligersorganisaties. Nog altijd blijft de vraag naar dat soort ondersteuning uit het hele land komen.

Met maatwerkadvies hebben we organisaties geholpen met bijvoorbeeld opschorting van hun gratis VOG aanvraag of met advies m.b.t. preventiebeleid.

Meer informatie

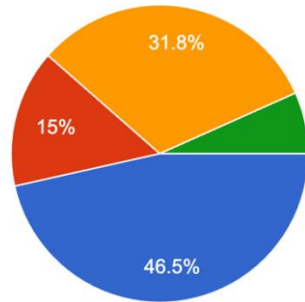
Informatie over sociale veiligheid en het programma staat op www.inveiligehanden.nl.

Resultaten in cijfers

In het programma waren vijf adviseurs actief over verschillende regio's in Nederland.

Naam adviseur

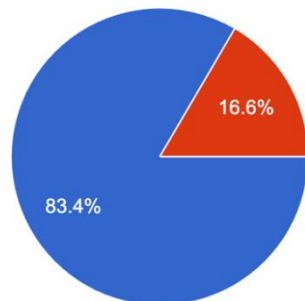
314 responses

- Magda van der Wees
- Petra Hoekstra
- Carin van der Hor
- Ingrid Smit
- Thuy-Van Nguyen

Soort activiteit

314 responses

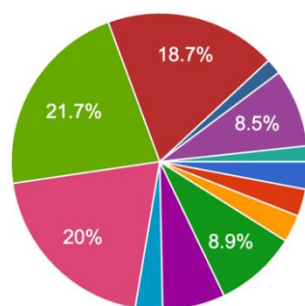

- Advies individuele organisatie
- Collectieve bijeenkomst

Organisaties die gebruik maakten van het programma kwamen uit de volgende provincies en sectoren.

Provincie organisatie

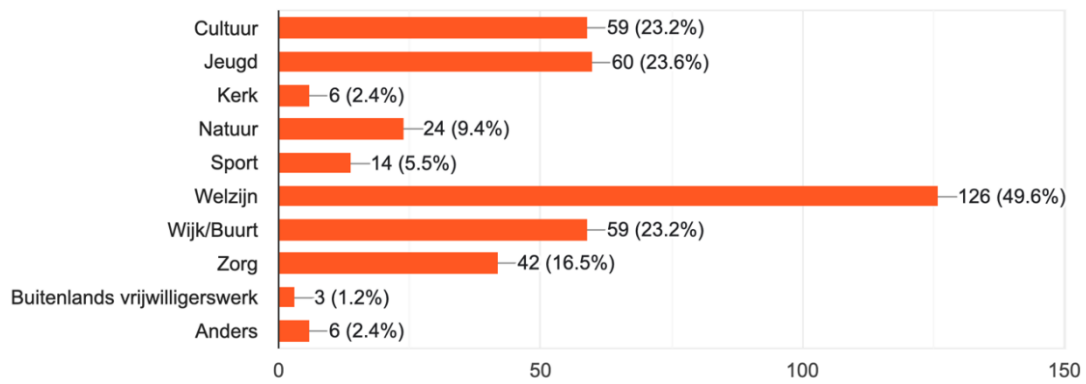
235 responses

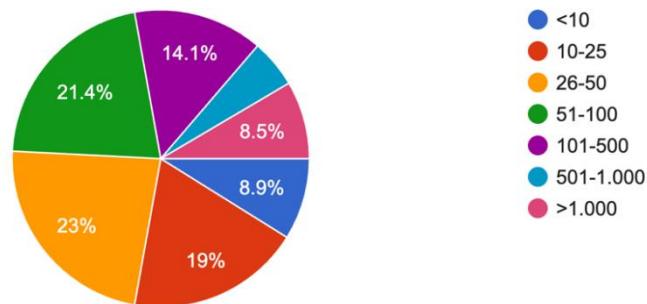
- Groningen
- Friesland
- Drenthe
- Overijssel
- Gelderland
- Flevoland
- Utrecht
- Noord Holland
- ▲ 1/2 ▼

- Zuid Holland
- Zeeland
- Noord Brabant
- Limburg

Sector
254 responses

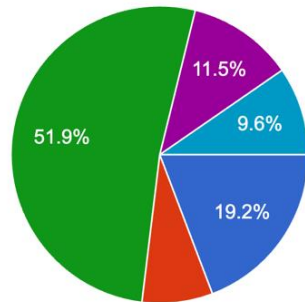

Aantal vrijwilligers
248 responses

Soort bijeenkomst

52 responses

- Inspiratiesessie
- Presentatie
- Spreekuur sociale veiligheid
- Training VCP
- Voorlichtingsavond grensoverschrijdend gedrag en regeling gratis VOG
- Workshop

13. Wet- & regelgeving

In 2023 hebben we vele organisaties geholpen bij de interpretatie en toepassing van wet- en regelgeving. Vrijwilligers willen voldoen aan wetten en regels, maar komen er niet altijd zelf uit. Om deze dienstverlening effectief in te zetten, delen en ontsluiten we kennis en ervaring.

Middelen en inzet

In 2023 stelde het Ministerie van VWS een subsidie beschikbaar zodat er 16 uur per week besteed kon worden aan deze taak. De inzet bestond uit het beantwoorden van vragen per telefoon en e-mail (89), webinars (7), workshops in de regio (4), een bijdrage tijdens een radio-uitzending (1), het faciliteren en deelnemen aan een netwerk wet-en regelgeving en het actualiseren van kennisartikelen op de website vrijwilligerswerk.nl.

Trends en ontwikkelingen

De vragen die vrijwilligers hebben op het gebied van wet- en regelgeving lopen uiteen. Over het algemeen wordt wet- en regelgeving als lastig beschouwd. Want, wie is nu aansprakelijk als het niet goed gaat? Of, hoever reikt de verantwoordelijkheid van een bestuur? En, welke rechten en plichten hebben vrijwilligers? Vrijwilligers, bestuurders en andere deelnemers aan het maatschappelijk middenveld ervaren het als prettig dat zij direct kunnen overleggen met een expert van Vereniging NOV. Het online forum van NOV voorziet in de behoefte om kennis en ervaring uit te wisselen. Tegelijkertijd zet Vereniging NOV zich als brancheorganisatie en belangenbehartiger in om tot een reductie van wet- en regelgeving te komen. Naar aanleiding van Kamervragen is er aan Sira consulting opdracht gegeven om onderzoek te doen naar wet- en regelgeving, specifiek voor maatschappelijke organisaties. Dit onderzoek is inmiddels aangeboden aan de Kamer en de minister heeft een reactie toegezegd.

Breed overleg

Vereniging NOV initieert een breed overleg wet- en regelgeving. Aan dit periodieke overleg nemen ongeveer 10 branche- en koepelorganisaties deel. In dit netwerk, dat 4 maal plaatsvond, worden ontwikkelingen gevolgd (zoals de komst van de nieuwe Omgevingswet), gebruik gemaakt van elkaars kennis, ervaring en netwerk, en worden er nieuwe initiatieven besproken (zoals duurzaamheidsinitiatieven voor maatschappelijke organisaties).

Zijdelings

Vragen en ervaringen van vrijwilligers en hun organisaties raken zijdelings aan wetten en regels. Zoals: taakbeschrijvingen voor bestuurders. Op zichzelf is dat geen wettelijke verplichting, maar vanuit de WBTR (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen) kan een praktisch gegeven als een taakbeschrijving wel degelijk een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van besturen. Ook het maken en uitvoeren van een risico-inventarisatie en -evaluatie is in de meeste organisaties geen verplichting, terwijl de werkwijze (risicoanalyse maken, verbeteringen voorstellen en doorvoeren) een goede stap is in de richting van een veilige werkomgeving voor vrijwilligers. Daarom wordt in de informatievoorziening (zowel in gesproken als geschreven teksten) hieraan aandacht besteed.

14. Vrijwillige inzet en de sociale basis

Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de bijbehorende brede SPUK-regeling hebben gemeenten middelen in handen om gezondheid van inwoners te bevorderen en een stevige sociale basis neer te zetten.

De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040 en de 'beweging naar de voorkant'. Meer inzetten op preventie, een gezonde leefomgeving en het omzien van inwoners naar elkaar. Op al deze gebieden spelen vrijwilligers een substantiële rol en zijn ze van betekenis.

Vereniging NOV wil gemeenten attenderen op het belang van een goede ondersteuning voor vrijwilligers en lokale vrijwilligerscentrales helpen om hier goed op in te spelen door het onderling delen van expertise en ervaringen. In 2023 stelde het Ministerie van VWS hiervoor een subsidie beschikbaar. In september 2023 konden we starten met de uitvoering.

Informatie voor gemeenten, vrijwilligerscentrales en regio's

Gezien de planning van de GALA-aanvragen door gemeenten was het van belang om in september direct actie te ondernemen en gemeenten en vrijwilligerscentrales te informeren over de regeling en de rol van vrijwilligers in de sociale basis. Alle gemeenten en lokale vrijwilligerscentrales hebben daarom in september een mailing ontvangen met uitleg over de sociale basis, het belang van ondersteuning van vrijwillige inzet en een verwijzing naar uitgebreidere informatie. Dat leidde tot vragen en contact met een tiental gemeenten. Contactpersonen van de IZA-Regio's hebben in oktober een mailing ontvangen met informatie en een aanbod om hen te helpen inwoners en vrijwilligers te betrekken bij de overleggen.

Bijeenkomsten en presentaties

Over vrijwillige inzet in de sociale basis zijn diverse presentaties en bijeenkomsten georganiseerd in 2023:

- VOSVI, Overijsselse brancheorganisatie van vrijwilligerscentrales, 15 aanwezige vrijwilligerscentrales
- Regio Rijnmond, 6 vrijwilligerscentrales
- Presentatie in de Kennisboostweek door Bianca den Outer van JBLorenz, 48 deelnemers
- Vervolgssessie Bianca den Outer op 30 november, 7 deelnemers van vrijwilligerscentrales
- Congres Provincie Overijssel – 1 december – 2 keer 25 deelnemers van gemeenten, vrijwilligerscentrales en vrijwilligersorganisaties

15. Meer en anders Vrijwilligen; duurzaam organiseren van vrijwillige energie

In december 2022 nam de Tweede Kamer met een ruime meerderheid een amendement op de begroting 2023 van VWS aan voor een extra stimuleringsprogramma voor toenemende maatschappelijke vraagstukken.

Met de lobby van verschillende landelijke vrijwilligersorganisaties en NOV samen had de ChristenUnie aangegeven dat er een toenemende maatschappelijke vraag is naar meer vrijwilligers. Cijfers laten zien dat er getalsmatig door de jaren heen echter een geleidelijke terugloop is van het aantal mensen dat zich inzet. Om dat te keren is er een investering nodig in het versterken van de organisatiekracht van vrijwilligersorganisaties. De Kamer heeft een bedrag van € 5.000.000,- daarvoor aangegeven. NOV heeft in een coalitie van negen vrijwilligersorganisaties een vijfjarenprogramma uitgewerkt en ingediend bij het ministerie van VWS. In april bleek dat het ministerie € 2.000.000,- voor deels andere doeleinden had bestemd. Daarna is noodgedwongen een bijgesteld plan uitgewerkt. De formele toekenning van het programma was niet in 2023.

De coalitie

De coalitie voor de uitvoering van het programma bestaat uit de volgende organisaties: SOMNL, TijdVoorActie, Vier het Leven, Present Nederland, de Luisterlijn, NPV zorg voor het leven, Humanitas, Handjehelpen en AGORA (Beroepsvereniging voor coördinatoren vrijwilligerswerk). Coördinatie, penvoering en beheer ligt bij NOV.

Actielijnen

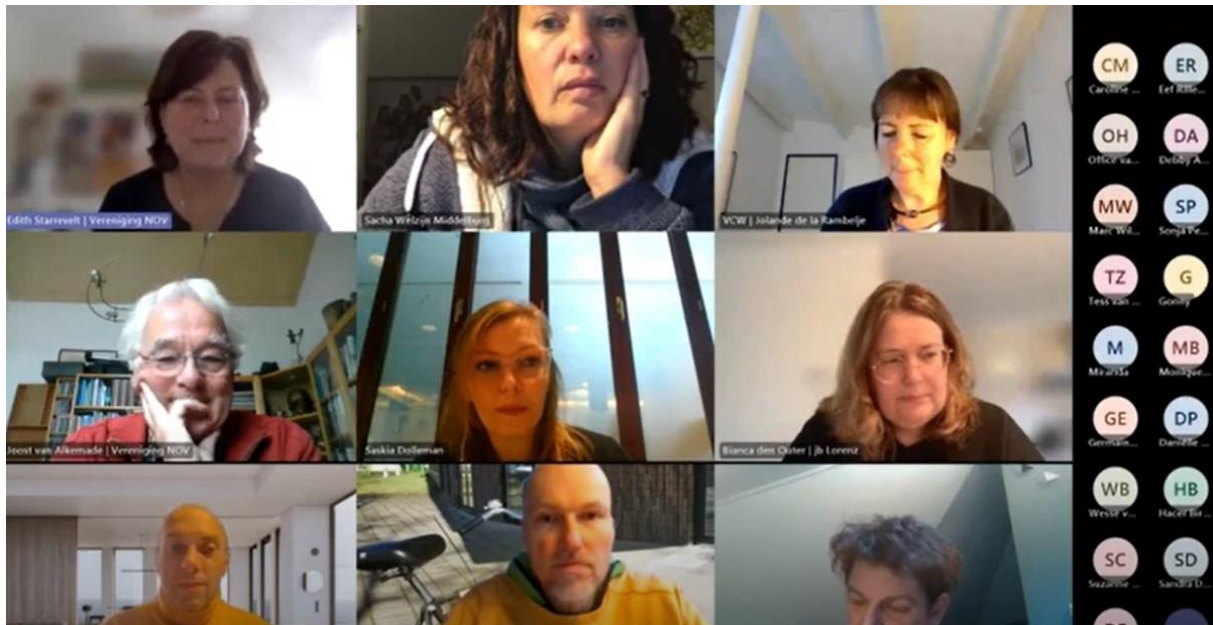
Er zijn 4 actielijnen uitgezet in het versterken van organisaties in het werken met vrijwilligers:

1. Cultuurbewust, flexibel en aantrekkelijk organiseren
2. Aansluiten bij vrijwilligers mede door digitalisering
3. Anders besturen
4. Vakdeskundigheid in het organiseren van vrijwilligers en het werken met stagiaires

Het programma heeft een looptijd tot einde 2027.

Foto bij dit verslag: [#100verhalen | Aziza - levensgeluk](#)

16. Kennisboostweek Vrijwilligerswerk

De eerste Kennisboostweken vonden plaats in de digitale werkelijkheid van 2022 midden in de Corona-pandemie in het kader van het kennisdelen vanuit de Expedities Nieuwe Gezichten vanuit het Nationaal Jaar Vrijwillige inzet. Dat was zo succesvol dat we daar in 2023 mee verder zijn gegaan.

We hebben twee weken georganiseerd. Eentje van 14 tot 20 juni en nog een van 30 oktober tot 3 november.

De eerste week trok 739 deelnemers met een aanbod van 20 verschillende sessies. Allerlei partijen en leden zijn enthousiast om een sessie te helpen organiseren. De top drie hadden de volgende onderwerpen:

- Werken met Chat GPT
- Veerkracht in vrijwilligersorganisaties , leren van de natuur
- GALA en SPUK in de ondersteuning van vrijwilligers

De week in het najaar trok 542 deelnemers in 13 sessies. De top drie daar ging over de volgende onderwerpen:

- EVI-Dems, EU-programma voor de ontwikkeling van modules in een masteropleiding
- Motivaction-onderzoek naar vrijwilligerswerk
- Wet & regelgeving

Gezien het grote bereik in deze weken gaan we de Kennisboostweek Vrijwilligerswerk in 2024 zeker weer organiseren.

17. Zelfevaluatie en NOV-keurmerk Vrijwillige Inzet Goed Geregeld

De basis van het werken met vrijwilligers is dat het voor hen goed geregeld is. NOV faciliteert met de digitale Zelfevaluatie en het NOV-Keurmerk Vrijwillige Inzet Goed Geregeld het maken van een sterk vrijwilligersbeleid waarin het beleid mét vrijwilligers en niet alleen voor vrijwilligers.

Het werken met vrijwilligers is voortdurend in ontwikkeling. Zij zijn het goud van elke organisatie en elk initiatief, van klein tot groot. Organisaties die werken met de Zelfevaluatie, en zeker organisaties die het keurmerk hebben, regelen zaken rondom het werken met vrijwilligers goed en zorgen daarmee voor een toekomstbestendige organisatie in het werken met vrijwilligers.

Organisaties die het Goed Geregeld keurmerk halen en iedere 4 jaar verlengen zijn lerende organisaties omdat zij actief feedback en input ophalen bij vrijwilligers. Zij durven kritisch te kijken naar zichzelf en blijven zich daardoor ontwikkelen en verbeteren in het werken met vrijwilligers. Hierdoor weten ze beter wat er speelt, en zijn ze bijvoorbeeld ook (sociaal) veiliger voor vrijwilligers en de doelgroepen voor wie en met wie ze werken. Ook is er vaak meer oog voor inclusiviteit en diversiteit. Zij inspireren andere organisaties om het ook goed te regelen voor vrijwilligers.

Adviseurs

Er zijn verspreid over het land ongeveer 75 opgeleide, getrainde en kundige adviseurs die organisaties kunnen adviseren en begeleiden op het gebied van werken met vrijwilligers.

Het keurmerk Goed Geregeld heeft ons veel meer gebracht dan ik had gedacht en gehoopt!

Interview met Alexandra Oostvogels van Thebe

Activiteiten in 2023:

- Zijn 2 Basistrainingen aangeboden voor nieuwe adviseurs (en zijn er 7 en 10 nieuwe adviseurs opgeleid)
- Zijn er 3 online oprissessies geweest
- Zijn er 2 intervisies geweest; 1 live en 1 online
- Is er een sessie geweest voor adviseurs met als thema: "Hoe maak je organisaties enthousiast voor GG"
- Zijn er 2 sessies geweest in de KBW sessie: "Heb jij het Goed Geregeld voor vrijwilligers" (respectievelijk 37 en 39 deelnemers) Bij de 2e sessie waren er zoveel enthousiaste organisaties dat er een vervolgbijeenkomst is georganiseerd om dieper in te kunnen gaan op de inhoud en de vragen die er leven.
- Is er een overzichtelijke kaart gemaakt met vlaggen zodat de adviseurs die in het land werkzaam zijn beter vindbaar zijn. Daarbij is een inventarisatie gemaakt welke adviseurs daadwerkelijk actief zijn met Goed Geregeld.
- Zijn er twee zogeheten procesplaten ontwikkeld zodat duidelijker is hoe het proces van een Goed Geregeld traject verloopt en daarbij zijn de taken van zowel de organisatie als de adviseur in beeld gebracht.
- Daarnaast is het Trajectformulier verder verbeterd. Er zijn 2 online informatiesessies geweest over uitleg en het gebruik van deze procesplaten en het verbeterde Trajectformulier.

Goed Geregeld brengt meer werkvreugde & plezier en verbinding met de vrijwilligers!

Interview met Janneke van der Velde van Veens Welzijn

NOV-keurmerk

In totaal hebben 15 maatschappelijke organisaties het Goed Geregeld keurmerk behaald of verlengd.

Deelname aan Zelfevaluatie

De website van de Zelfevaluatie (www.vrijwilligeinzetgoedgeregeld.nl) had in totaal 5182 bezoekers zonder een account in 2023 en 282 nieuwe gebruikers met een account.

18. Landelijk Overleg Vrijwilligersorganisaties in de Zorg (LOVZ)

Dit overleg heeft een brede samenstelling met organisaties voor de inzet van jongeren, migrantenouderen, culturele activiteiten voor ouderen, coördineren van vrijwilligers, hulp, zorg en dienstverlening met vrijwilligers in de volle breedte van de samenleving.

Aantal leden: 23

Aantal digitale overleggen: 4

Het LOVZ overlegt over het brede palet van vrijwillige inzet voor de ander in de lokale eigen gemeenschap tot landelijk ondersteund, getraind en aangestuurde inzet via lokale afdelingen en/of de landelijke koepelorganisaties. Het netwerk wisselt ervaringen uit over de ontwikkeling en nieuwe initiatieven in het organiseren door en van vrijwilligers.

Grote programma's

Vanuit dit netwerk is de lobby succesvol geweest om via een amendement van de Tweede Kamer een extra investering te verwerven. Dat is het meerjarenprogramma Meer en anders Vrijwilligen 2023 tot en met 2027 geworden met een budget van € 3.000.000,-. Negen organisaties uit het netwerk zijn ingestapt in het richten en inrichten van het programma voor het hele brede vrijwilligerswerk. Waar het amendement op de begroting van VWS al in december 2022 met ruime meerderheid was aangenomen, heeft de aanvraagprocedure bij VWS met alle te nemen hordes pas in januari 2024 tot de toekenning geleid.

Het programma Samen Ouder Worden 2028-2023 heeft de verkregen outcome gedeeld via onder andere het E-book 'Nooit te oud om te beginnen'. Ook het opvolgende programma Samen Ouder Worden 2023-2027, wat onderdeel is van het brede VWSprogramma [WOZO](#), is in dit jaar met leden van het LOVZ vormgegeven.

Andere overlegpunten

Andere uitgewisselde onderwerpen waren bijvoorbeeld:

- De ontwikkelingen van de transitie in de zorg met daarin de verbinding met de vrijwillige inzet geformuleerd in het beleid van de Sociale Basis en mede gefinancierd met de samengevoegde subsidies in een SPUK-regeling voor gemeenten.
- Een gelijkwaardige samenwerking tussen client, mantelzorger en vrijwilliger met de beroepsmatige zorgverlener wordt bepleit in het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS): 'Anders leven en zorgen'. Het advies verwoordt in de visie de lijn die het LOVZ ook voorstaat. Te vaak is het de institutionele zorg die praat óver de toenemende noodzaak van de inzet van mensen in het meer gaan zorgen voor elkaar door mantelzorg en vrijwilligerswerk, maar niet in samenspraak mét (organisaties van) mantelzorgers en vrijwilligers. Vanuit het LOVZ is het initiatief genomen om samen met Mantelzorg NL de lead te pakken in het gaan organiseren van een grote conferentie in 2024 met inspirerende en uitnodigende voorbeelden waarin dat samenspel juist wel goed tot stand is gekomen en navolging kan krijgen. Partners zijn de RVS en VWS.
- De uitkomsten van het programma Maatschappelijke Stimulering Vrijwilligerswerk - een impuls vanuit de covid-stimulering - zijn door de tien deelnemende organisaties gepresenteerd. Meerdere bilaterale afspraken zijn gemaakt om daarop verdere informatie en de ervaring uit te wisselen.
- IPSO, brancheorganisatie voor laagdrempelige zorg aan mensen met kanker, hebben hun aanpak en de tussentijdse uitkomsten van het driejarige programma 'Maatschappelijke businesscase informele zorg' met de andere organisaties gedeeld.

19. Netwerk Ondersteuning Vrijwillige inzet (NOVi)

NOVi is het netwerk voor alle kleine en grote vrijwilligerscentrales en lokale steunpunten in het land. Samen zijn zij hét lokale aanspreekpunt voor alle vrijwilligersorganisaties, stichtingen, verenigingen en buurt- en wijkinitiatieven die ons land rijk is.

NOV biedt dit netwerk mét het netwerk en partners ondersteuning, advies, kennis en inspiratie in het werk dat zij doen. Met het Platform Vrijwillige Inzet faciliteren we het onderling netwerken en het uitwisselen van kennis en ervaringen. We zien steeds meer dat deze lokale centrales en steunpunten een cruciale rol hebben voor lokale organisaties. We willen hen de (vak)kennis en ondersteuning bieden en een plek waar ze actief kunnen delen en uitwisselen. Dit aanjagen en ondersteunen vraagt om blijvende inzet om dit netwerk te versterken.

Ervaringsprogramma

Een mooi voorbeeld zijn de online bijeenkomsten die door en voor vrijwilligerscentrales worden georganiseerd, vaak op verzoek van NOV. Deze worden goed bezocht en ontvangen. In 2023 waren dit 5 bijeenkomsten:

1. VCA Amsterdam over hun succesvolle vragenuur met het thema Werven van Vrijwilligers
2. Zwolle Doet! & Deventer Doet over Vereniging Overijssels Steunpunten Vrijwillige Inzet (VOSVI) over de kracht van provinciale samenwerking
3. Breda Actief over hun vernieuwde aanpak bestaande uit complete Coachingsprogramma's voor vrijwilligersorganisaties
4. Vrijwilligers Tilburg over hun stedelijke event De Vrijwilligerssafari

5. Eindhoven Doet en VCUtrecht over (de voor- en nadelen) van het ontwikkelen en aanbieden van een speciale app voor vrijwilligerswerk

Ook tijdens de Kennisboostweken Vrijwilligerswerk zijn specifieke sessies aangeboden zoals over de mogelijkheid van het aanbieden van een interactieve theatershow op maat over werven en behouden van vrijwilligers voor VC's en vrijwilligersorganisaties. Ook organiseerden we met 25 vrijwilligerscentrales een live bijeenkomst om een Verandertheorie voor vrijwilligerscentrales te maken om zo een gemeenschappelijke basis te creëren voor meer eenheid in de branche. De eerste aanzet moet in 2024 verdere uitwerking krijgen.

Online onderling uitwisselen

We stimuleren het gebruik van het besloten platform voor vrijwilligerscentrales om onderling vragen en kennis uit te wisselen. In 2023 heeft dit een vlucht genomen en zien we dat medewerkers van vrijwilligerscentrales hier vaker gebruik van maken. Er zijn ruim dertig items geplaatst door medewerkers bij vrijwilligerscentrales, bijvoorbeeld over onderwerpen zoals grenzen stellen voor vrijwilligers, flexibel vrijwilligerswerk, trainingen over specifieke thema's, waardering van vrijwilligers, verzekeringen en vergoedingen en vrijwilligerswerk voor nieuwkomers.

Veel reacties kreeg de oproep: "Hoe geef ik meer bekendheid aan mijn vrijwilligerscentrale?" waaruit het initiatief kwam vanuit VC Haarlem om samen met NOV een online sessie te organiseren over Zichtbaarheid en positionering vrijwilligerscentrales met meer dan 60 deelnemers.

Daarnaast verschijnt er iedere maand een op maat gemaakte nieuwsbrief voor vrijwilligerscentrales.

Regionale overleggen

Waar we kunnen zijn we aanwezig bij diverse regionale overleggen om te weten wat er speelt zodat we vraaggericht diensten kunnen ontwikkelen of aanbieden. We zijn daarom bijvoorbeeld eind 2023 gestart met het ontwikkelen van een Basistraining voor nieuwe medewerkers van Vrijwilligerscentrales zodat we deze in 2024 kunnen aanbieden.

Verbinding met andere programma's

NOV biedt kennis op het gebied van bijvoorbeeld wet- en regelgeving en sociale veiligheid. Daarnaast bieden we kennis op actuele thema's vanuit verschillende projecten zoals het samenwerken met bedrijven met Good Work, MDT en #Meedoen. Binnen diverse programma's voor vrijwilligerscentrales stimuleren we ook onderlinge verbinding en samenwerking. Denk aan BestuurdersCentraal, MDT, #Meedoen, Goed Geregeld, en Expedities Nieuwe Gezichten.

20. Internationale netwerken

NOV participeert met vrijwilligers in drie internationale netwerken van vrijwilligersorganisaties en vrijwilligerscentrales: CEV, IAVE en Volonteurope. Daarin komt een brede range aan onderwerpen aan bod.

Als klein team met Cees van den Bos voor de het wereldwijde netwerk [IAVE](#), André Hudepohl in het Europese inhoudelijke netwerk [Volonteurope](#) en Joost van Alkemade en de Europese koepel voor het vrijwilligerswerk [CEV](#) werd internationaal ervaring opgehaald en gebracht. Overleggen vinden plaats via webinars, digitale vergaderingen en fysieke bijeenkomsten. Fysiek is het NOV-team in Noorwegen geweest bij de Vrijwilligershoofdstad van het jaar Trondheim en in Brussel en Dubrovnik bij de algemene ledenvergadering van CEV.

Deze onderwerpen kwamen aan bod:

1. Werkbezoek en uitwisseling met de Franse organisatie France Benevolat in Utrecht.
2. CEV Vote Volunteer VisionCampaign 2024. inbreng vanuit het vrijwilligerswerk voor de EU-parlementsverkiezingen in 2024.
3. Visiedocument van de CEV op vrijwilligersbeleid: #REACT - "Rights & Equality - Active Citizens Together"- Blueprint for European Volunteering 2030.
4. Tool van hoe je de impact van vrijwilligerswerk in beeld kan brengen: V-CALC: [V-CALC - First Newsletter \(europeanvolunteercentre.org\)](#)
5. Werkbezoek aan de gemeente en de uitvoering van het vrijwilligerswerk in Trondheim Noorwegen. De vrijwilligersparticipatie is daar heel groot; rond de 70 %. Achtergrond: op alle scholen zijn alle ouders actief als vrijwilliger. Die netwerken zetten zich door in de latere jaren.
6. In het kader van het VERA (Volunteering Equality Rights Action) zijn vanuit het deelprogramma 'Volunteer Faces and Voices' in Nederland en nog 10 andere EU landen workshops 'Storytelling' georganiseerd. In Nederland met 20 deelnemers in samenwerking met de Vrijwilligerscentrale Utrecht. De 19 opnames zijn de zien op: [Volunteers Faces and Voices Podcast | Utrecht, Netherlands](#)

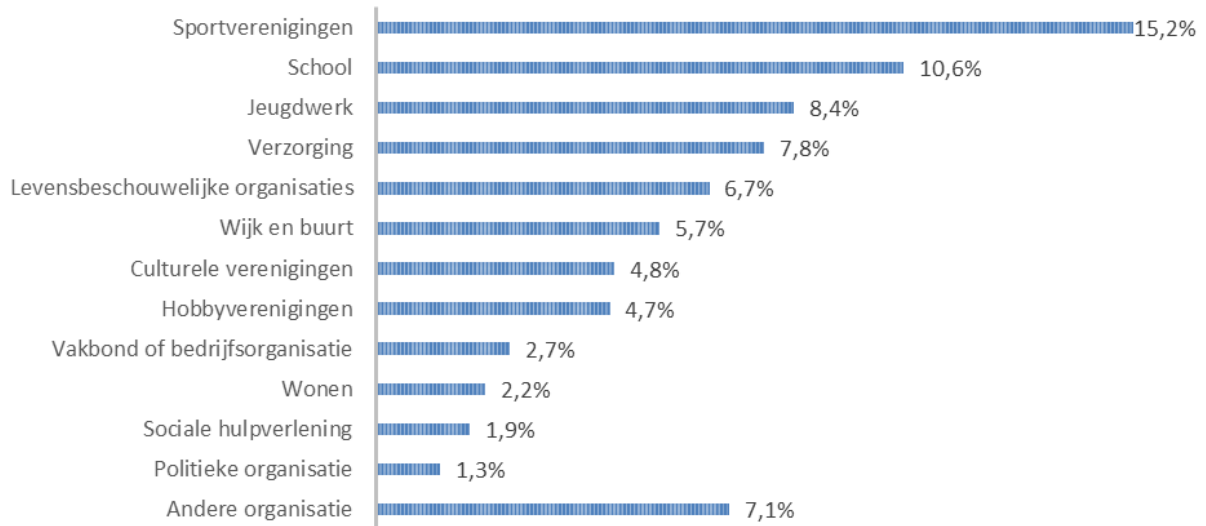

[youtube.com](https://www.youtube.com)). Die van andere landen zijn te zien op de site: [VERA Making volunteering more inclusive and representative of society as a whole](https://www.VERA-Making-volunteering-more-inclusive-and-representative-of-society-as-a-whole.eu).
([europeanvolunteercentre.org](https://www.europeanvolunteercentre.org))

7. Naast de CEV Ledenvergadering is er altijd een inhoudelijke agenda. In het najaar deze voorbeelden van uitwisseling in de vorm van een World Café met de thema's:

- Leadership and good governance Beyond borders
- What support is needed to promote best practice beyond EU borders?
- The potential of young people Volunteering and well being
- Co-production of services Lifelong Learning
- European Year of Skills 2023
- Community resilience
- Social innovation
- Impact for more value
- Diversity, inclusion and Social Cohesion
- Multisector, interdisciplinary, intergenerational cooperation

21. Onderzoek & wetenschap

Er zijn meerdere onderzoeksorganisaties die onderzoek doen naar vrijwilligerswerk. Sommigen doen dat structureel, zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), RSM Erasmus Universiteit, de Vrije Universiteit of het Nationaal Verenigings Onderzoek. Anderen doen dit op incidentele basis.

Vereniging NOV mag in veel onderzoeken meedenken en is soms ook in staat om zelf onderzoek uit te zetten of te doen.

- We hebben in 2023 meegedacht in de onderzoeken van CBS, Geven in Nederland en het Nationaal Verenigings Onderzoek.
- We hebben Motivaction gevraagd pro bono een uitgebreid schaduwonderzoek van het CBS-onderzoek, waarbij we hebbe meegedacht over de vraagstelling.
- Verwonderzoek heeft rechtstreeks opdracht gekregen om de samenwerking tussen gemeenten en vrijwilligersorganisaties te onderzoeken.
- Samen met vrijwilligerscentrales voeren we zelf niet-wetenschappelijk behoefteonderzoek uit onder besturen binnen het programma BestuurdersCentraal.

Geven in Nederland

Met het begrip filantropie worden meerdere vormen van bijdrage van mensen aan de samenleving benoemd. Zowel het geven in tijd, ofwel vrijwilligerswerk, het geven van geld en andere vormen als het geven van bloed. Vereniging NOV neemt deel aan de maatschappelijke klankbordgroep van het VU-onderzoek Geven in Nederland. Dit tweejaarlijkse onderzoek geeft heel veel informatie over de eerdere aangegeven vormen van geven. In 2023 hebben we input gegeven voor het rapport dat in 2024 opgeleverd gaat worden. Vanuit het NOV-programma Good Busy is met het onderzoeksteam samengewerkt aan een special naar de inzet van het bedrijfsleven met medewerkersvrijwilligerswerk.

Nationaal Verenigingsonderzoek (NVO)

Voor wie wil begrijpen in welke ontwikkeling verenigingen zich bevinden is dit een zeer belangrijk inzichtgevend onderzoek. Het derde onderzoek in de rij heeft de uitkomsten in 2022 gepubliceerd. Voorjaar 2024 loopt het vierde onderzoek. NVO geeft een veelheid aan inzichten in ook specifiek de door en met vrijwilligers georganiseerde verenigingen. Zie de site: <https://nationaalverenigingsonderzoek.nl/>

CBS-onderzoek

Het CBS onderzoekt regelmatig de deelname aan vrijwilligerswerk. Het onderzoek met de gegevens van 2023 verschijnen in 2024. De cijfers en uitkomsten van 2022 werden in 2023 op meerdere manieren gepubliceerd. De onderzoeken geven weer dat 41 % van de inwoners van 15+ actief is in enige vorm van vrijwilligerswerk. Lager dan de jaren voor Covid (rond de 48%), maar ook weer iets hoger dan in de lockdowns (2021: 39%) In het onderzoek over 2022 liepen ook een aantal specifieke vragen mee. NOV en VWS overleggen met het CBS welke vragen dat zijn. In het onderzoek van 2022 ging dat over:

De motieven om vrijwilligerswerk te gaan doen:

Zelf leuk vinden om te doen	58,3%
Fijn vinden om iets voor een ander te doen	57,1%
Een zinvolle tijdbesteding vinden	37,0 %
Vanwege de sociale contacten	31,8%
Een plicht vinden	27,5 %
Nieuwe dingen leren:	16,6%
Kans op een baan te vergroten	3,7%

(N.B. Deze cijfers zijn nog verder uitgesplitst in de sectoren van het vrijwilligerswerk: Sport, School, Buurt, Zorg etc.)

We weten uit ander onderzoek dat verschillende generaties een andere verdeling in hun motieven hebben. Jongeren hebben eerder als motivatie iets leren en kans op een baan vergroten en ouderen meer uit plicht en sociale contacten.

De invloed van corona

Een relatief laag percentage van 3 procent is helemaal gestopt met vrijwilligerswerk en 1 procent ging ergens anders vrijwilligerswerk doen. Een overgrote meerderheid van 82% van de mensen deed al vrijwilligerswerk voor of tijdens de coronapandemie (voor maart 2020). Voor een derde van de mensen had corona invloed op het vrijwilligerswerk. Een derde gaf aan minder vrijwilligerswerk te kunnen doen, 10% kon geen vrijwilligerswerk doen, maar ook Iets meer dan 10% ging meer online activiteiten doen. Rond de 5% gaf aan meer vrijwilligerswerk te hebben gedaan of op andere of flexibele tijden.

Wat zijn de online activiteiten?

In 2022 is voor het eerst gevraagd of vrijwilligers online activiteiten doen voor hun vrijwilligerswerk. 36% Van de mensen die een jaar of langer werkzaam waren bij een vrijwilligersorganisatie gaf aan dat ze geen online activiteiten verrichten. Een derde van de vrijwilligers vergadert weleens online en onderhoudt contacten online, bijvoorbeeld via een appgroep. Iets meer dan 10 procent maakt en verstuurt nieuwsbrieven en verzorgt evenementen online. Trainingen en hulp op afstand bieden werden door bijna 10 procent online gedaan. Het volgen van workshops werd door 4 procent genoemd. Fysiek contact en elkaar ontmoeten blijven belangrijke elementen van het vrijwilligerswerk.

Gaan mensen in een bestuur wanneer gevraagd?

Van de vrijwilligers gaf 45% aan dat ze dat wel zouden doen. Bijna 30% zei dat ze geen interesse hebben in een bestuursfunctie en 20% gaf aan dat ze geen tijd hebben voor een bestuursfunctie. 12% had al een bestuursfunctie en dat zijn vooral mannen, theoretisch opgeleiden en 65- tot 75-jarigen. Bijna 10% gaf als antwoord dat ze niet zo veel verantwoordelijkheid willen en dat ze hiervoor te weinig ervaring of kennis hebben. Voor slechts 1% is wettelijke aansprakelijkheid de reden om geen bestuursfunctie te willen. Het Nationaal Verenigings Onderzoek geeft overigens andere inzichten.

Onderzoek Motivaction

Interessant om te zien was dat andere onderzoeken iets andere cijfers gaven. Zo becijferde Motivaction op verzoek van Vereniging NOV pro bono in [de lente van 2023](#) dat slechts *30 procent* van de Nederlanders zegt **vrijwilligerswerk te doen** tegen *37 procent* in 2016. Tegelijkertijd heeft Motivaction onderzocht of mensen zich **wel eens vrijwillig inzetten** en *50 procent* van de mensen beantwoordde die vraag positief. Kort samengevat was daar de aanname dat minder mensen zich herkennen in de zwaardere, minder vrijblijvende term 'vrijwilligerswerk' en hun activiteiten meer zien als een vrije en losse manier van je vrijwillig inzetten. Helemaal interessant is dat bijna zes op de tien Nederlanders aangeeft zich in de toekomst vrijwillig te willen inzetten.

Ook het plaatje waarvoor mensen zich in de toekomst willen inzetten is interessant in het onderzoek van Motivaction. De 50 procent die zich nu inzet, doet dat vooral voor sportvereniging, eigen buurt, school of zorginstelling. Van de 60 procent (!) die zich in de toekomst zegt in te willen zetten, doet dat met name voor 'mijn buurt of straat', 'mijn dorp of wijk', een zorginstelling of de sportvereniging.